

Na osnovu Amandmana XXXVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 16/02) i člana IV.A.4.17. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na 7. sjednici, održanoj 28. maja 2003. godine, donio je

POSLOVNIK O RADU DOMA NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Poslovníkom o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Poslovník) utvrđuju se:

- prava i dužnosti delegata,
- klubovi naroda,
- javnost rada Doma naroda,
- organizacija i način rada Doma naroda i njegovih radnih tijela,
- programiranje i usklađivanje rada Doma naroda,
- akti Doma naroda,
- odnos Doma naroda i predsjednika i potpredsjednika Federacije,
- ostvarivanje prava i dužnosti Doma naroda prema Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) i federalnim ministarstvima i drugim organima Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija),
- ostvarivanje prava i dužnosti Doma naroda prema Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine,
- ostvarivanje prava i dužnosti Doma naroda prema Ombudsmenima i sudovima Federacije,
- ostvarivanje prava i dužnosti Doma naroda prema drugim organima u Federaciji,
- saradnja sa Predstavničkim domom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predstavnički dom); saradnja sa skupštinom kantona, gradskim i općinskim vlastima,
- upotreba jezika i pisma,
- davanje zakletve,
- isticanje grba i zastave u službenim prostorijama Doma naroda,
- rad Doma naroda za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti.

Poslovníkom se uređuje i saradnja Doma naroda sa organima države Bosne i Hercegovine, kao i druga pitanja od značaja za rad Doma naroda.

Član 2.

Dom naroda se organizira i radi po Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) zakonu i ovom poslovniku.

Član 3.

Ako neko pitanje organizacije i rada Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda) nije uređeno ovim poslovnikom, uređuje se zaključkom.

Zaključak iz prethodnog stava primjenjuje se danom donošenja, ako zaključkom nije drugačije određeno.

Član 4.

Dom naroda radi u sjednicama.

Sjednice Doma naroda obilježavaju se rednim brojevima.

Sjednice Doma naroda mogu biti:

- redovne,
- vanredne i
- posebne (sa javnošću).

Član 5.

Dom naroda ima pečat u skladu sa zakonom.

O čuvanju i upotrebi pečata stara se, u skladu sa zakonom, sekretar Doma naroda.

Član 6.

Dom naroda sastoji se od pedeset osam delegata i to po sedamnaest delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda ostalih.

Dom naroda se saziva prvi put u zasjedanje u skladu sa Ustavom Federacije i zakonom.

Sazivanje prve sjednice vrši predsjedavajući Doma naroda prethodnog saziva i predsjedava sjednicom do izbora novog predsjedavajućeg Doma naroda.

Ako predsjedavajući prethodnog saziva Doma naroda ili njegovi potpredsjedavajući ne sazovu sjednicu u predviđenom roku, prvu sjednicu sazvat će najmanje deset novoizabranih delegata.

U slučaju iz prethodnog stava sjednicom predsjedava najstariji izabrani delegat.

Član 7.

Radna tijela Doma naroda rade po odredbama ovog poslovnika.

II - OSTVARIVANJE PRAVA I DUŽNOSTI DELEGATA

Član 8.

Delegat ima pravo i dužnost da prisustvuje sjednici Doma naroda i sjednici radnih tijela Doma naroda čiji je član i da učestvuje u njihovom radu i odlučivanju.

U ostvarivanju svojih funkcija delegat može da učestvuje i u radu radnih tijela Doma naroda u kojima nije član, bez prava odlučivanja.

Delegat je dužan izvršavati zadatke koje mu u okviru svog djelokruga povjeri Dom naroda ili radno tijelo čiji je član.

Član 9.

Delegat koji je opravdano spriječen da prisustvuje sjednici Doma naroda i sjednicama radnih tijela Doma naroda ili iz određenog razloga treba u toku rada da napusti sjednicu, dužan je da o tome blagovremeno obavijesti predsjedavajućeg Doma naroda odnosno predsjednika odgovarajućeg radnog tijela i iznese razloge zbog kojih odsustvuje.

Član 10.

U ostvarivanju svojih funkcija u Domu naroda delegat ima pravo i dužnost da, u okviru prava i dužnosti Doma naroda, pokreće inicijative za donošenje i izmjenu Ustava, zakona, drugih propisa i općih akata Doma naroda, da pokreće raspravu o izvršavanju ovih akata, kao i pitanja provođenja politike, da postavlja delegatska pitanja u okviru nadležnosti Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije) i pokreće inicijative od interesa za narode i građane.

Član 11.

Delegat ima pravo tražiti da se na sjednici Doma naroda odloži odlučivanje o određenom pitanju koje smatra značajnim.

O zahtjevu iz prethodnog stava Dom naroda se izjašnjava na sjednici.

Član 12.

Delegat ima pravo da bude redovno i blagovremeno informiran o radu Doma naroda, predsjednika i dva potpredsjednika Federacije, Vlade Federacije, federalnih ministarstava, federalnih organa uprave i drugih tijela federalne uprave (u daljnjem tekstu: federalni organ uprave) i organizacija koje vrše poslove od interesa za Federaciju ili vrše javna ovlašćenja, kao i o svim pitanjima koja su značajna za vršenje njegove funkcije.

Član 13.

Delegat ima pravo da u okviru djelokruga Doma naroda postavlja pitanja i traži obavještenja od predsjednika i dva potpredsjednika Federacije, premijera/predsjednika Vlade i rukovodilaca koji rukovode pojedinim federalnim organima uprave.

Pitanja iz prethodnog stava delegat u pisanoj formi dostavlja predsjedavajućem Doma naroda odnosno postavlja na sjednici Doma naroda.

Delegat treba dobiti odgovor na postavljeno pitanje do naredne sjednice Doma naroda.

Delegat može postavljati pitanja i tražiti izvještaj od upravnih tijela federalnih agencija i fondova, ili od tijela i organizacija Federacije koji vrše javne ovlasti, a koji se odnosi na njihov rad.

Predstavnik organa iz st. 1. i 4. ovog člana može odmah usmeno, na sjednici Doma naroda, delegatu dati traženi odgovor odnosno obavještenje.

Član 14.

Delegat može tražiti da mu Stručna služba Doma naroda pruži pomoć u obavljanju njegove delegatske dužnosti, prvenstveno u izradi prijedloga koje podnosi, u obavljanju poslova i zadataka koje mu je povjerilo radno tijelo Doma naroda, odnosno da mu osigura dopunsku dokumentaciju za pojedine teme koje su u dnevnom redu sjednice Doma naroda ili radnih tijela, a može tražiti i stručna obavještenja i objašnjenja.

Član 15.

Delegat je dužan čuvati podatke koje sazna u obavljanju delegatske dužnosti a koji, prema zakonskim propisima, nose oznaku tajnosti i za to je odgovoran prema zakonu.

Dom naroda će donijeti kodeks o etičkom ponašanju delegata.

Član 16.

Materijali za sjednicu Doma naroda i njegovih radnih tijela, kao i materijali namijenjeni za informiranje delegata dostavljaju se u pravilu 10 dana prije održavanja sjednice.

Član 17.

Pitanja plaća i troškova nastalih vršenjem delegatske funkcije u Domu naroda uređuju se zakonom i drugim propisima.

Član 18.

Nakon početka obavljanja delegatske dužnosti delegati su dužni ispuniti upitnik.

Sadržaj i obrazac upitnika iz stava 1. ovog člana utvrđuje nadležno radno tijelo.

Član 19.

Delegatu se izdaje delegatska iskaznica.

Delegatska iskaznica ne smije se ustupati drugim licima i delegat je dužan da se stara o njenom korišćenju i čuvanju.

U delegatskoj iskaznici se navodi: ime i prezime delegata, imunitetsko pravo delegata i druga prava utvrđena posebnim propisima.

Sadržina, oblik i način vođenja evidencije delegatskih iskaznica uređuje se posebnim pravilnikom koji donosi predsjedavajući Doma naroda.

Sekretar Doma naroda stara se o izdavanju i evidenciji izdatih delegatskih iskaznica.

III - IMUNITET DELEGATA

Član 20.

Delegat uživa imunitet na teritoriji Federacije od dana verifikacije do prestanka mandata u Domu naroda.

Član 21.

Delegat u Domu naroda ne podliježe krivično-pravnoj, ni građansko-pravnoj odgovornosti za radnje koje čini u okviru svojih dužnosti.

Član 22.

O oduzimanju imuniteta u svakom konkretnom slučaju odlučuje se, u skladu sa Ustavom i zakonom.

IV - KLUBOVI NARODA

Član 23.

U Domu naroda se obrazuju tri kluba delegata konstitutivnih naroda (u daljnjem tekstu: klubovi naroda):

- Klub delegata bošnjačkog naroda,
- Klub delegata hrvatskog naroda,
- Klub delegata srpskog naroda.

Član 24.

Klubovi naroda obrazuju se kao oblik djelovanja delegata u Domu naroda, posebno u pripremama sjednica Doma naroda, utvrđivanju prijedloga dnevnog reda sjednica i rješavanju sporova u postupku donošenja akata Parlamenta Federacije i Doma naroda.

Klubovi naroda imaju predsjednika a mogu imati i zamjenika predsjednika koji rukovode klubovima i usklađuju njihov rad.

U radu sjednica klubova naroda učestvuju članovi Vlade Federacije na poziv predsjednika kluba.

Član 25.

Dom naroda, u skladu s mogućnostima, osigurava: prostorne uvjete za rad klubova naroda, neophodna finansijska sredstva za njihovu neposrednu aktivnost u Domu naroda, dokumentaciju i druga obavještenja u vezi sa radom Doma naroda, radnih tijela Doma naroda, dostavu "Službenih novina Federacije BiH" i "Službenog glasnika BiH" i vršenje administrativno-tehničkih i drugih poslova.

V - JAVNOST RADA

Član 26.

Rad Doma naroda je otvoren za javnost.

Dom naroda osigurava javnost rada blagovremenim, potpunim i objektivnim informiranjem javnosti o svom radu.

Dom naroda osigurava, pod jednakim uvjetima, dostupnost informacija kojima raspolaže svim javnim glasilima osim informacija koje predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu utvrđenu zakonom odnosno drugim propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 27.

Nacrti odnosno prijedlozi akata upućeni Domu naroda, kao i usvojeni akti Doma naroda mogu se u cijelosti ili djelimično objaviti u sredstvima informiranja (elektronskim, printanim i dr.) ili kao posebne publikacije.

Član 28.

Građanima se, u skladu sa prostornim mogućnostima, osigurava slobodan pristup sjednicama Doma naroda, s tim da mogu prisustvovati sjednicama u dijelu sale predviđenom za građane.

Član 29.

Sekretar Doma naroda stara se da se u salama Doma naroda u kojima se održavaju sjednice posebnim natpisima odrede mjesta za delegate, predsjednika i potpredsjednike Federacije, Vladu Federacije, predstavnike federalnih organa uprave, Stručne službe Doma naroda, novinare, goste i građane.

Član 30.

Predstavnici sredstava informiranja imaju pravo prisustvovati sjednicama Doma naroda i radnih tijela i obavještavati javnost o njihovom radu.

Na sjednici Doma naroda i na sjednicama radnih tijela Doma naroda može se odlučiti da se o pitanjima koja nose oznaku tajnosti raspravlja bez prisustva javnosti.

Član 31.

Zainteresiranim predstavnicima sredstava informiranja pravovremeno se dostavljaju materijali za sjednice i osiguravaju uvjeti za praćenje rada Doma naroda.

Član 32.

Radi potpunijeg obavještavanja javnosti o rezultatima rada na sjednicama Doma naroda mogu se izdavati službena saopćenja za sredstva informiranja, kao i organizirati konferencije za štampu.

Službena saopćenja iz prethodnog stava daju se naročito poslije sjednica održanih bez prisustva javnosti, kao i u drugim slučajevima kada se to na sjednicama odluči. Ako tekst službenog saopćenja nije utvrđen na sjednici, tekst utvrđuje predsjedavajući u dogovoru sa dva potpredsjedavajuća i sekretarom Doma naroda, uz pomoć odgovarajućeg radnog tijela ili delegata Doma naroda što se utvrđuje zaključkom Doma naroda.

Konferencija za štampu održava se kad to odluči predsjedavajući Doma naroda, predsjednici radnog tijela ili predsjednici klubova naroda u ime tih tijela. Tom prilikom istovremeno se određuje i predstavnik koji će tu konferenciju održati.

Član 33.

Tok rada sjednice Doma naroda snima se tonski ili se vode stenografske zabilješke.

Na osnovu tonskog snimka odnosno stenograma sačinjavaju se zabilješke koje prethodno autorizuju učesnici u raspravi na sjednici.

Stenografske bilješke, kao i zapisnik o raspravama i odlukama na sjednicama Doma naroda se arhiviraju kao posebna publikacija.

VI - ORGANIZACIJA I NAČIN RADA

1. Konstituiranje Doma naroda

Član 34.

Dom naroda ima predsjedavajućeg i dva potpredsjedavajuća koji ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih.

Predsjedavajućeg i potpredsjedavajuće Doma naroda bira Dom naroda većinom glasova iz reda delegata na sjednici Doma naroda poslije izvršene verifikacije mandata delegata u Domu naroda.

Član 35.

Prijedlog za izbor predsjedavajućeg i dva potpredsjedavajuća Doma naroda podnosi svaki klub naroda. Svaki delegat ima pravo predlagati kandidata za ove dužnosti.

Ako za jedno mjesto ima više kandidata prvo se glasa za kandidata kojeg je predložio klub naroda. Nakon što se utvrdi lista kandidata za svako mjesto pristupa se glasanju.

Ako od više kandidata za jedno mjesto ni jedan kandidat nije dobio potrebnu većinu, glasanje se ponavlja za dva kandidata koji su dobili najviše glasova.

Odluka o izboru donosi se većinom glasova s tim što će, u slučaju usaglašavanja, usaglašavanje obaviti predstavnici klubova naroda u Domu naroda, a ako usaglašavanje ne uspije glasanje se u cjelini ponavlja.

Ako ni jedan kandidat ne dobje potrebnu većinu glasanje se u cjelini ponavlja.

Član 36.

Dom naroda ima sekretara.

Sekretara imenuje Dom naroda.

Prijedlog za imenovanje sekretara podnosi Komisija za izbor i imenovanja Doma naroda na prijedlog klubova naroda.

2. Predsjedavajući, potpredsjedavajući i sekretar Doma naroda

Član 37.

Predsjedavajući Doma naroda:

- predstavlja Dom naroda;
- učestvuje u pripremi sjednice Doma naroda, saziva je, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicom;
- pokreće razmatranje pitanja iz djelokruga Doma naroda na sjednicama;
- usklađuje rad radnih tijela Doma naroda;
- dogovara se s predsjedavajućim Predstavničkog doma o načinu i rokovima pretresanja pitanja o kojima domovi odlučuju;
- stara se o ostvarivanju programa rada Doma naroda i o tome obavještava Dom naroda;
- stara se o primjenjivanju Poslovnika Doma naroda;
- stara se o ostvarivanju načela javnosti u radu Doma naroda i radnih tijela Doma naroda;
- stara se o ostvarivanju prava i dužnosti delegata u Domu naroda u vezi sa vršenjem njihove funkcije iz djelokruga Doma naroda;
- stara se o odnosima i saradnji Doma naroda sa drugim federalnim organima;
- potpisuje akte koje donosi Dom naroda;
- predlaže predračun troškova i prihoda Doma naroda, donosi pravila o kućnom redu Doma naroda i pravila o osiguranju Doma naroda;
- daje uputstva sekretaru Doma naroda u vezi sa izvršavanjem poslova i zadataka koje obavlja Stručna služba Doma naroda.

Član 38.

Potpredsjedavajući Doma naroda pomažu u radu predsjedavajućem Doma naroda, te obavljaju poslove iz njegovog djelokruga za koje ih on ovlasti.

Potpredsjedavajući Doma naroda zamjenjuju predsjedavajućeg Doma naroda kada je on spriječen ili ne vrši dužnost predsjedavajućeg, u skladu sa ovim poslovníkom.

U vršenju svoje dužnosti predsjedavajući se konsultuje sa potpredsjedavajućima Doma naroda.

Član 39.

U slučaju da predsjedavajući Doma naroda dâ ostavku ili iz bilo kojih drugih razloga nije u mogućnosti vršiti svoju funkciju, zamjenjuje ga jedan od potpredsjedavajućih Doma naroda kojeg izabere Dom naroda na prijedlog klubova naroda do izbora novog predsjedavajućeg.

Ukoliko istovremeno daju ostavke predsjedavajući i potpredsjedavajući Doma naroda poslove iz nadležnosti predsjedavajućeg preuzimaju predsjednici klubova naroda do izbora novog predsjedavajućeg.

Član 40.

Sekretar Doma narod pomaže predsjedavajućem Doma naroda u pripremanju i vođenju sjednice i u usklađivanju poslova Doma naroda i radnih tijela, osigurava vođenje zapisnika, te se stara o objavljivanju stenografskih bilježaka i zapisnika.

Sekretar rukovodi Stručnom službom Doma naroda i upravlja njenim radom.

Sekretar priprema prijedlog za osiguranje sredstava za rad Doma naroda i nalogodavac je za finansijsko i materijalno poslovanje Doma naroda.

Sekretar obavlja i druge poslove koje mu povjeri predsjedavajući Doma naroda.

U slučaju da je sekretar spriječen da obavlja svoju dužnost, predsjedavajućem pomaže službenik Stručne službe Doma naroda kojeg odredi predsjedavajući, uz saglasnost dva potpredsjedavajuća.

Za svoj rad i rad Stručne službe sekretar je odgovoran Domu naroda.

3. Radna tijela Doma naroda

Član 41.

Za razmatranje pitanja iz nadležnosti Doma naroda, za razmatranje nacрта i prijedloga zakona i drugih općih akata i za pripremanje i obavljanje drugih poslova obrazuju se stalna i povremena radna tijela Doma naroda.

Radna tijela daju mišljenja, podnose prijedloge i izvještavaju Dom naroda o pitanjima iz svog djelokruga, a odlučuju samo o pitanjima koja su im ovim poslovnikom ili odlukom Doma naroda data u neposrednu nadležnost.

Stalna radna tijela obrazuju se po odredbama ovog poslovnika.

Posebnom odlukom Doma naroda mogu se obrazovati i povremena radna tijela za izvršavanje određenih poslova.

Član 42.

U radno tijelo Doma naroda biraju se članovi iz reda delegata u Domu naroda. Predsjednik i zamjenik predsjednika radnog tijela biraju se iz sastava članova radnog tijela s tim da ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Izuzetno, za članove Komisije za ustavna pitanja, Zakonodavno-pravne komisije i Komisije za jezička pitanja mogu biti imenovana lica iz reda stručnih, naučnih, kulturnih i javnih radnika, s tim da njihov broj ne može biti veći od jedne trećine ukupnog broja članova komisije.

Broj članova radnih tijela određuje se prilikom izbora članova radnog tijela, s tim da komisije ne mogu imati više od sedam a odbori više od devet članova. U radna tijela Doma naroda bira se isti broj bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata i odgovarajući broj delegata iz reda ostalih u Domu naroda.

Radno tijelo čine, u pravilu, delegati iz svih klubova naroda, s tim da jedan delegat može, u pravilu, biti član u dva radna tijela.

Član 43.

Predsjednik radnog tijela, u saradnji sa zamjenikom predsjednika i sekretarom radnog tijela, organizira rad radnog tijela.

Predsjednik radnog tijela: inicira razmatranje pojedinih pitanja iz djelokruga radnog tijela; stara se o obavještanju članova radnog tijela o pitanjima iz djelokruga radnog tijela; saraduje sa predsjedavajućim i potpredsjedavajućim Doma naroda, predsjednicima drugih radnih tijela Doma naroda i predsjednicima radnih tijela Predstavničkog doma, sa predsjednicima klubova naroda, sa rukovodiocima federalnih organa uprave i sa predstavnicima odgovarajućih organizacija; stara se o izvršavanju zaključaka radnog tijela; potpisuje akte koje donosi radno tijelo; usmjerava rad sekretara radnog tijela i vrši druge poslove određene ovim poslovníkom ili odlukom o obrazovanju radnog tijela.

Član 44.

Zamjenik predsjednika radnog tijela zamjenjuje predsjednika radnog tijela kada je ovaj spriječen da vrši dužnost ili je podnio ostavku.

Član 45.

Predsjednika radnog tijela i njegovog zamjenika u slučaju njihove odsutnosti ili podnesene ostavke zamjenjuje član radnog tijela koga odredi radno tijelo.

Član 46.

Radno tijelo radi u sjednici.

Sjednicu radnog tijela saziva predsjednik radnog tijela na osnovu vlastite inicijative, a dužan je da sazove sjednicu kada to zatraži predsjedavajući odnosno potpredsjedavajući Doma naroda, zamjenik predsjednika radnog tijela ili najmanje jedna trećina članova radnog tijela.

Predsjednik radnog tijela saziva sjednicu radnog tijela u pravilu osam dana prije održavanja sjednice, a iz opravdanih razloga može je sazvati i u kraćem roku.

Ako predsjednik radnog tijela ne sazove sjednicu kad je dužan da to učini, sjednicu će sazvati zamjenik predsjednika radnog tijela, a ako ni on to ne učini, sjednicu će sazvati predsjedavajući Doma naroda.

Radno tijelo može da radi ako sjednici prisustvuje većina članova radnog tijela, a odlučuje većinom glasova prisutnih članova, osim u slučajevima odlučivanja o pitanjima iz neposrednog djelokruga radnog tijela kada odluke donosi većinom od ukupnog broja članova radnog tijela.

Član 47.

Dva ili više radnih tijela Doma naroda mogu održavati zajedničke sjednice radi razmatranja pitanja koja su u njihovom djelokrugu.

Odluku o održavanju zajedničkih sjednica donose predsjednici radnih tijela.

Predsjednici radnih tijela iz stava 1. ovog člana zajednički sazivaju sjednicu radnih tijela.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana svako radno tijelo donosi samostalno svoje odluke.

Član 48.

Radna tijela Doma naroda mogu održavati zajedničke sjednice sa radnim tijelima Predstavničkog doma radi razmatranja pitanja od zajedničkog interesa.

Odluku o održavanju zajedničkih sjednica donose radna tijela većinom glasova članova tih radnih tijela.

Predsjednici radnih tijela iz stava 1. ovog člana zajednički sazivaju sjednice radnih tijela.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana svako radno tijelo donosi samostalno svoje odluke.

Član 49.

Radno tijelo u izvršavanju zadataka iz svog djelokruga prati rad i saraduje sa odgovarajućim organima: predsjednika i potpredsjednika Federacije, Vlade Federacije, federalnim organima uprave i organizacijama, skupštinama kantona, općinskim vijećima, kao i sa odgovarajućim radnim tijelima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Narodne skupštine Republike Srpske i Vijeća naroda Republike Srpske i organima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Radna tijela Doma naroda mogu u dogovoru s tijelima iz prethodnog stava da organiziraju zajedničko razmatranje pojedinih pitanja.

Radi potpunijeg sagledavanja određenih pitanja na sjednicu radnog tijela se mogu pozvati predstavnici odgovarajućih organa i organizacija, kao i pojedini stručni, naučni i javni radnici.

Član 50.

Na poziv predsjednika radnog tijela sjednici radnog tijela prisustvuje predlagač odnosno predstavnik predlagača nacrtu odnosno prijedloga zakona, drugog propisa ili općeg akta koji ono razmatra. Predstavnik Vlade Federacije može učestvovati u radu radnog tijela i kad Vlada Federacije nije predlagač.

Ako predlagač ne uputi svog predstavnika na sjednicu radnog tijela na koju je pozvan, radno tijelo neće razmatrati to pitanje i o tome će obavijestiti Dom naroda i predlagača.

Član 51.

Radno tijelo Doma naroda o razmatranju prijedloga za donošenje zakona, nacrtu zakona, prijedloga zakona, drugog propisa ili općeg akta ili nekog drugog materijala u pripremi njihovog razmatranja na sjednici Doma naroda podnosi izvještaj Domu naroda.

Izvještaj iz prethodnog stava dostavlja se predsjedavajućem Doma naroda koji ga dostavlja delegatima Doma naroda.

Radno tijelo raspravlja i o izvještajima tijela i ustanova koji se na osnovu zakona podnose Domu naroda. Nakon provedene rasprave radno tijelo zauzima stav odnosno utvrđuje prijedlog akta i o tome obavještava Dom naroda.

Kad podnosi izvještaj ili prijedlog Domu naroda, radno tijelo određuje izvjestioca koji na sjednici Doma naroda može da obrazloži stav ili prijedlog radnog tijela.

Član 52.

Dom naroda može sa Predstavničkim domom Parlamenta Federacije obrazovati stalna ili povremena zajednička radna tijela iz reda delegata odnosno zastupnika i stručnjaka za praćenje, pretresanje i proučavanje određenih pitanja, kao i za pripremanje i podnošenje prijedloga za donošenje zakona, nacrtu ili prijedloga zakona ili drugih akata iz nadležnosti oba doma Parlamenta Federacije.

Djelokrug, zadaci i ovlaštenja zajedničkog radnog tijela utvrđuju se poslovnica odnosno odlukama oba doma Parlamenta Federacije.

U zajednička radna tijela bira se jednak broj članova iz oba doma Parlamenta Federacije.

Predsjednik i zamjenik predsjednika zajedničkog radnog tijela ne mogu biti članovi u istom domu Parlamenta Federacije.

Zajedničko radno tijelo se smatra obrazovanim kada ga oba doma Parlamenta Federacije u istovjetnom tekstu odlukom obrazuju kao zajedničko radno tijelo. Izbor članova radnog tijela se smatra izvršenim kad oba doma Parlamenta Federacije donesu odluku o izboru članova radnog tijela u istovjetnom sastavu.

Član 53.

U načinu rada zajedničkih radnih tijela shodno se primjenjuju odredbe ovog poslovnika koje se odnose na radna tijela Doma naroda, ako odlukom o obrazovanju zajedničkog radnog tijela nije drugačije određeno.

Član 54.

Radna tijela Doma naroda su:

1. Komisija za ustavna pitanja,
2. Zakonodavno-pravna komisija,
3. Administrativna komisija,
4. Komisija za ljudska prava i slobode,
5. Komisija za sigurnost,
6. Komisija za izbor i imenovanja,
7. Komisija za informiranje,
8. Komisija za jezička pitanja,
9. Komisija za jednakopravnost spolova,
10. Mandatno-imunitetska komisija,
11. Odbor za ekonomsku i razvojnu politiku, finansije i budžet,
12. Odbor za privredu,
13. Odbor za prostorno uređenje, ekologiju i stambeno-komunalne poslove,
14. Odbor za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo,
15. Odbor za denacionalizaciju i privatizaciju,
16. Odbor za pravdu, opću upravu i lokalnu samoupravu,
17. Odbor za povratak izbjeglih, prognanih i raseljenih lica,
18. Odbor za obrazovanje, nauku, kulturu, sport i pitanja mladih,
19. Odbor za boračka i invalidska pitanja, rad, zdravstvenu i socijalnu zaštitu.

1) Komisija za ustavna pitanja

Član 55.

Komisija za ustavna pitanja:

- prati ostvarivanje Ustava Federacije Bosne i Hercegovine;
- razmatra pitanja od značaja za daljnji razvoj i izgradnju ustavnog sistema i inicira usklađivanje ustavnih odredaba s promjenama u društvenim odnosima;
- proučava inicijative i prijedloge za promjenu Ustava Federacije i Ustava Bosne i Hercegovine i o tome daje Domu naroda svoje mišljenje;
- stara se o provođenju javne rasprave i izvještava Dom naroda o rezultatima javne rasprave;

- daje mišljenje o prijedlozima za izmjene odnosno dopune prijedloga amandmana na Ustav Federacije;
- razmatra i druga pitanja koja se odnose na ostvarivanje i promjene Ustava Federacije i o tome obavještava Dom naroda.

2) Zakonodavno-pravna komisija

Član 56.

Zakonodavno-pravna komisija:

- razmatra nacрте i prijedloge zakona, drugih propisa i općih akata koje donosi Dom naroda u pogledu njihove usklađenosti s Ustavom Federacije i pravnim sistemom, kao i u pogledu pravne obrade i o tome podnosi izvještaj sa mišljenjem i prijedlozima Domu naroda;
 - razmatra pitanja zakonodavne metodologije i druga pitanja od značaja za ujednačavanje pravno-tehničke obrade akata koje donosi Dom naroda;
 - na zahtjev Doma naroda razmatra opće akte organizacija i zajednica na koje Dom naroda daje potvrdu odnosno saglasnost, sa stanovišta usklađenosti s Ustavom Federacije i zakonom i o tome podnosi izvještaj sa mišljenjem i prijedlozima;
 - utvrđuje prečišćene tekstove zakona, drugih propisa i općih akata Doma naroda, ako je za to ovlaštena;
 - učestvuje u pripremanju programa rada zakonodavne djelatnosti Doma naroda;
 - vrši i druge poslove određene ovim poslovníkom.
- Prijedlozi Komisije koji su formulisani kao izmjene ili dopune prijedloga zakona i drugih propisa i općih akata unose se u njen izvještaj i smatraju se amandmanima.

3) Administrativna komisija

Član 57.

Administrativna komisija:

- priprema i utvrđuje prijedloge akata kojima se uređuju pitanja naknade plaća delegata u Domu naroda, plaća dužnosnika koje bira odnosno imenuje Dom naroda, kao i pitanja naknade određenih materijalnih troškova delegata i dužnosnika, pitanja plaća rukovodećih službenika u Stručnoj službi Doma naroda i Zajedničkoj službi Parlamenta Federacije, te donosi odgovarajuća akta za njihovu primjenu, kao i pojedinačne akte o plaćama i naknadama materijalnih i drugih primanja;
- utvrđuje visinu naknade i posebne naknade za rad članovima radnih tijela imenovanih iz reda naučnih, stručnih i javnih radnika;
- utvrđuje prijedlog za osiguranje sredstava u budžetu Federacije za rad Doma naroda i korišćenja tih sredstava;

- obavlja sve poslove u vezi sa osiguranjem stanova za potrebe Doma naroda i Zajedničke službe Parlamenta Federacije, raspolaže tim stanovima i odlučuje o njihovom dodjeljivanju na korišćenje;
- odlučuje o dodjeljivanju privremenog smještaja dužnosnicima i službenicima u Stručnoj službi Doma naroda i Zajedničkoj službi Parlamenta Federacije;
- vrši i druge poslove određene ovim poslovníkom i drugim općim aktom Doma naroda.

4) Komisija za ljudska prava i slobode

Član 58.

Komisija za ljudska prava i slobode razmatra: pitanja u vezi sa kršenjem sloboda i prava građana utvrđenih Ustavom i zakonima Federacije od federalnih organa, javnih ustanova i organizacija koje vrše javna ovlašćenja, kao i šira pitanja od značaja za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koja pokreću ombudsmeni, građani, političke organizacije i udruženja građana, druge organizacije i zajednice i o tome izvještava Dom naroda, ukazuje na pojave i probleme u ostvarivanju i zaštiti ljudskih sloboda i prava i predlaže mjere za njihovu uspješniju zaštitu. U pravilu, Komisija ne razmatra pitanja po kojima su u toku sudski i drugi postupci, osim kada se radi o neprihvatljivom odugovlačenju postupka ili očiglednoj zloupotrebi vlasti i samovolji na koje ukaže ombudsmen.

Kada Dom naroda odluči da o određenom pitanju provode istragu, Komisija u tu svrhu vrši pripreme radnje.

Komisija razmatra i:

- predstavke, žalbe i prijedloge koje građani upućuju ili neposredno podnose Domu naroda i o tome obavještava podnosioca, te predlaže nadležnim organima i organizacijama mjere za rješavanje pitanja i problema iznesenih u predstavkama, žalbama i prijedlozima;

- pojave i probleme na koje se u predstavkama, žalbama i prijedlozima ukazuje radi sagledavanja uzroka zbog kojih se oni podnose i o tome obavještava Dom naroda;

- predstavke, žalbe i prijedloge u kojima se ukazuje na pojave koje nastaju u primjeni zakona i drugih akata ili na nepravilno izvršavanje tih akata i o tome obavještava Dom naroda i nadležna radna tijela Doma naroda i predlaže preduzimanje određenih mjera.

Predstavke, žalbe i prijedloge kojima se pokreću inicijative za donošenje, izmjenu ili dopunu zakona i drugih akata Komisija dostavlja predsjedavajućem i potpredsjedavajućim Doma naroda.

5) Komisija za sigurnost

Član 59.

Komisija za sigurnost:

- razmatra pitanja sistema i politike u oblasti sigurnosti u okviru prava i dužnosti Doma naroda i, s tim u vezi, daje mišljenja i prijedloge Domu naroda;
- predlaže mjere za organiziranje, vođenje i razvoj sigurnosti Federacije,
- razmatra pitanja suzbijanja terorizma, međukantonalnog kriminala, neovlaštene trgovine drogom i organiziranog kriminala;
- razmatra pitanja o nabavljanju, držanju i nošenju oružja;
- razmatra nacрте i prijedloge zakona i drugih općih akata kojima se regulira oblast sigurnosti Federacije i daje mišljenja i prijedloge Domu naroda.

Kad Dom naroda odluči da o određenom pitanju provede istragu, Komisija u tu svrhu vrši pripremne radnje.

6) Komisija za izbor i imenovanja

Član 60.

Komisija za izbor i imenovanja prati provedbu ustavnih načela i zakonskih odredaba koje se odnose na ostvarivanje politike u ovoj oblasti, raspravlja sva pitanja u vezi s izborom, imenovanjem, postavljanjem i razrješenjem, kao i druga pitanja u vezi s tim iz nadležnosti Doma naroda.

Komisija sarađuje sa odgovarajućim tijelima drugih organa i organizacija u Federaciji, pribavlja njihova mišljenja i utvrđuje prijedloge za izbor, imenovanja, postavljenja i razrješenja iz nadležnosti Doma naroda.

O pitanjima izbora, imenovanja, postavljenja i razrješenja iz nadležnosti drugih organa i organizacija Federacije, kad je predviđeno da se traži mišljenje odnosno konsultacija Doma naroda, Komisija daje mišljenje tim organima i organizacijama.

Komisija na prijedlog sekretara Doma naroda postavlja sekretare radnih tijela i druge rukovodeće službenike Stručne službe Doma naroda i Zajedničke službe Parlamenta Federacije.

Sekretar Doma naroda dužan je prijedloge iz prethodnog stava usaglasiti sa predsjedavajućim i potpredsjedavajućima Doma naroda.

Komisija zajedno sa nadležnim radnim tijelom Predstavničkog doma postavlja rukovodeće službenike u Zajedničkoj službi Parlamenta Federacije.

7) Komisija za informiranje

Član 61.

Komisija za informiranje razmatra: dodjelu elektronskih frekvencija za radio, TV i druge svrhe u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine; pitanja informiranja javnosti o radu Doma naroda i radnih tijela; predlaže odnosno poduzima mjere za unapređivanje informiranja javnosti o pitanjima koja se razmatraju i o kojima se odlučuje u Domu naroda; uređuje Web stranicu Doma naroda; stara se o ostvarivanju posebnog društvenog interesa Doma naroda u pravnim licima u oblasti informativne djelatnosti čiji je osnivač Federacija, u skladu sa zakonom, te nacрте i prijedloge zakona, drugih propisa i općih akata i druga pitanja iz oblasti informiranja i o njima daje mišljenja i prijedloge Domu naroda.

8) Komisija za jezička pitanja

Član 62.

Komisija za jezička pitanja:

- prati ostvarivanje ravnopravnosti i ravnomjerne upotrebe službenih jezika u Bosni i Hercegovini – bosanskog jezika, hrvatskog jezika i srpskog jezika – te, po potrebi, predlaže postupke za njihovo ostvarenje;
- utvrđuje istovjetnost tekstova prijedloga pravno-normativnih i drugih akata koje usvaja Dom naroda, ocjenjuje usaglašenost tekstova sa standardno-jezičkim normama jezika na kome su napisani;
- pruža pomoć lektorskim sekcijama za bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik iznošenjem mišljenja, prijedloga i sugestija u vezi s primjenom jezičkih standarda;
- rješava tekuća pitanja vezana za djelokrug Komisije.

Komisija može osnovati potkomisije za bosanski jezik, hrvatskih jezik i srpski jezik.

9) Komisija za jednakopravnost spolova

Član 63.

Komisija za jednakopravnost spolova razmatra:

- nacрте i prijedloge zakona, drugih propisa i općih akata iz nadležnosti Doma naroda sa stanovišta njihove usklađenosti sa međunarodnim konvencijama o zabrani diskriminacije po osnovu razlika u spolu i jednakosti žena i muškaraca u ostvarivanju svih ljudskih prava;

- stanje u oblasti ekonomije i zapošljavanja, zdravstva i reproduktivnih prava političkog i javnog života, te odgoja i obrazovanja u svjetlu ostvarivanja ljudskih prava, te predlaže aktivnosti i mjere za otklanjanje posljedica diskriminacije po osnovu spola;

- pribavlja informacije relevantne za ugradnju principa jednakopravnosti spolova u program rada Doma naroda;

- ostvaruje saradnju sa odgovarajućim radnim tijelima Doma naroda i Predstavničkog doma, organima i organizacijama u kantonima, u Federaciji i Republici Srpskoj, te u organima Bosne i Hercegovine i organima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;

- prijedloge izvještaja i drugih dokumenata institucija, ustanova i organa i udruženja građana koji se odnose na ostvarivanje Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (Ženevske konvencije), Pekinške deklaracije i Platforme za akciju te sudjeluje u pripremi zvaničnih delegacija Federacije i države BiH za učešće na međunarodnim skupovima o ostvarivanju načela i aktivnosti sadržanih u tim i drugim dokumentima značajnim za jednakopravnost žena i muškaraca.

10) Mandatno-imunitetska komisija

Član 64.

Mandatno-imunitetska komisija razmatra: pitanja u vezi sa imunitetom delegata u Domu naroda; obavještava Dom naroda o slučajevima koji povlače prestanak mandata delegata; vrši poslove Verifikacione komisije u vezi sa verifikacijom mandata delegata koji su izabrani u skupštinama kantona, kao i druga pitanja u vezi s imunitetom i mandatom delegata.

11) Odbor za ekonomsku i razvojnu politiku, finansije i budžet

Član 65.

Odbor razmatra: utvrđivanje ekonomske politike, uključujući obnovu i razvoj Federacije i utvrđivanje i ostvarivanje strategije razvoja za pojedine oblasti; propise o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalnu politiku Federacije, politiku korišćenja zemljišta na federalnom nivou; korišćenje prirodnih bogatstava; kreditnu politiku Federacije u okviru kreditne politike Bosne i Hercegovine; politiku o bankarstvu; brži ekonomski razvoj nerazvijenih kantona i područja; zapošljavanje; kontrolu cijena; robne rezerve, statistiku i druga pitanja iz oblasti ekonomske i razvojne politike iz nadležnosti Doma naroda.

Odbor razmatra i pitanja: finansiranja djelatnosti federalne vlasti, ustanova i institucija koje federalne vlasti osnivaju oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima; finansiranja zajedničkih potreba; federalnih poreza, taksu i drugih dažbina; budžet i završni račun budžeta Federacije; javnih zajmova o zaduživanjima i drugim obavezama Federacije; pitanja iz oblasti finansija i budžeta iz nadležnosti Doma naroda.

Odbor razmatra Javni izvještaj o reviziji Budžeta Federacije BiH i priprema izvještaj Odbora sa zaključcima, preporukama i prijedlozima za raspravu na sjednici Doma naroda.

Odbor razmatra Godišnji izvještaj o poslovanju Ureda za reviziju i druge izvještaje Ureda koji se podnose Parlamentu Federacije.

Odbor razmatra Godišnji izvještaj o poslovanju javnih preduzeća i institucija.

Odbor razmatra potrebu za specijalnim revizijama pojedinih budžetskih korisnika o čemu zaključak donosi Dom naroda odnosno Parlament Federacije.

Odbor osigurava nadzor kvaliteta rada Ureda za reviziju, kao i druga pitanja iz rada Ureda za reviziju, utvrđena u Zakonu o reviziji Budžeta u Federaciji BiH.

12) Odbor za privredu

Član 66.

Odbor razmatra: pitanja strategije i strukture razvoja industrije i privrede u cjelini; projektovanja i izgradnje investicionih i drugih objekata iz energetike i drugih infrastrukturnih djelatnosti, rudarstva, prerađivačke industrije, metalurgije i drugih djelatnosti od značaja za razvoj Federacije i Bosne i Hercegovine u cjelini; planiranja i dugoročnih programa razvoja i načela vršenja djelatnosti u ovim oblastima, a posebno onih koje doprinose povećanju zapošljavanja; korišćenja prirodnih bogatstava; pitanja komunikacija i prometne infrastrukture, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine; pitanja prometa roba i usluga i robnih rezervi.

Odbor razmatra godišnje izvještaje o poslovanju javnih preduzeća od značaja za Federaciju i izvještaje Vlade Federacije o namjenskom trošenju sredstava za podsticaje utvrđenih u Budžetu Federacije BiH, kao i druga pitanja iz oblasti privrede iz nadležnosti Doma naroda.

13) Odbor za prostorno uređenje, ekologiju i stambeno-komunalne poslove

Član 67.

Odbor razmatra: pitanja prostornog i urbanističkog planiranja; stambenih odnosa i otkupa stanova; stambene izgradnje, kao i upravljanja i gazdovanja stambenim, poslovnim i javnim zgradama; zaštite od požara i drugih elementarnih nepogoda (potres i sl.); pitanja rada seizmološke i geološke službe; pitanja utvrđivanja i provođenja politike zaštite prirode i

čovjekove okoline; uređenja građevinskog zemljišta; očuvanja i razvoja prirodnih i radom stvorenih vrijednosti čovjekove okoline, očuvanja i zaštite kulturno-historijskog naslijeđa, očuvanja zraka, tla, vode, vodotoka, jezera i mora, te pitanja prostornog uređenja sa stanovišta zaštite i unapređivanja čovjekove okoline, kao i druga pitanja iz ove oblasti iz nadležnosti Doma naroda.

14) Odbor za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo

Član 68.

Odbor razmatra: strategiju razvoja poljoprivrede; reforme u oblasti agrara; podsticajne mjere u poljoprivredi; politiku cijena i zaštite poljoprivrednih proizvođača i prerađivača; zaštitu resursa u poljoprivredi (zaštitu zemljišta, životinja i biljaka); strategiju razvoja šumarstva i lovstva (Šumarski program Federacije); očuvanje i zaštitu šuma; jačanje ekoloških funkcija; planiranje i upravljanje šumama i lovom; razvoj ekonomskih funkcija i korišćenje koncesija; finansiranje i obnovu šumskih resursa (Fond za unapređenje i razvoj u šumarstvu); režim i politiku upravljanja i korišćenja voda kao i mineralnih i toplih izvora i njihovu cjelokupnu zaštitu; funkcioniranje seizmoloških i hidroloških službi.

Odbor razmatra izvještaje Vlade Federacije o korišćenju podsticajnih sredstava utvrđenih u Budžetu Federacije BiH za sve navedene djelatnosti, kao i druga pitanja iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iz nadležnosti Doma naroda.

15) Odbor za denacionalizaciju i privatizaciju

Član 69.

Odbor razmatra: inicijative odnosno zahtjeve građana, njihovih udruženja i drugih organizacija i zajednica za reprivatizaciju prinudno prenesene imovine u državnu i vojnu imovinu nacionalizacijom stambenih i poslovnih zgrada i prostorija, određenim oblicima konfiskacije i drugim vidovima prinudnog prenošenja nekretnina u državnu svojinu, te u saradnji s Vladom Federacije priprema i podnosi prijedloge za donošenje zakona i drugih akata iz ove oblasti iz nadležnosti Doma naroda.

Odbor razmatra i akte koje Dom naroda donosi iz oblasti privatizacije i denacionalizacije, prati i analizira provođenje procesa privatizacije, predlaže Domu naroda mjere i akte iz oblasti privatizacije, denacionalizacije i druga pitanja iz ove oblasti iz nadležnosti Doma naroda.

16) Odbor za pravdu, opću upravu i lokalnu samoupravu

Član 70.

Odbor razmatra: pitanja ostvarivanja ustavnosti i zakonitosti; jedinstva pravnog sistema; o izbornom sistemu; o Vladi Federacije, federalnim praznicima, o odlikovanjima, nagradama i drugim priznanjima Federacije; o političko-teritorijalnoj organizaciji Federacije; o provedbi zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije i o boravku i kretanju stranaca; pitanja o grbu, zastavi i pečatima Federacije; o udruživanju građana u udruženja, društvene i političke organizacije; o javnom redu i miru; o nabavljanju, držanju i nošenju oružja; o zborovima i drugim javnim skupovima; o načelima referendumu; o pravnom položaju vjerskih zajednica; o sistemu federalne uprave; o pravima, dužnostima i odgovornostima radnika u organima koje obrazuju organi Federacije, kantona i općina; o sigurnosti saobraćaja; o prometu i transportu opasnih materijala; o sudovima, tužilaštvu i pravobranilaštvu; o advokaturi i drugim vidovima pravne pomoći; o određivanju krivičnih djela i privrednih prijestupa i odgovornosti za njih; o amnestiji i pomilovanju; o izvršenju sankcija i vaspitno-popravnih mjera; o sistemu prekršaja i prekršajnom postupku i o odgovornosti i sankcijama za prekršaje kojima se povrjeđuju federalni propisi; o posebnim sudskim postupcima u oblasti u kojima društvene odnose uređuje Federacija.

Odbor prati i osigurava da se principi Evropske povelje o lokalnoj samoupravi ugrade u zakone iz nadležnosti Parlamenta Federacije.

Prati i osigurava reformu zakonodavstva iz domena lokalnih vlasti i njihovo usaglašavanje sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i evropskim međunarodnim standardima. Prati proces uspostavljanja lokalne samouprave i uspostavljanje lokalnih demokratija kao autonomnih i demokratskih oblika organizovanja građana, kao i druga pitanja iz oblasti lokalne samouprave iz nadležnosti Doma naroda.

17) Odbor za povratak izbjeglih, prognanih i raseljenih lica

Član 71.

Odbor razmatra: pitanja provođenja Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini; o stvaranju pretpostavki za povratak izbjeglih i raseljenih lica u svoje domove; o izgradnji i popravci stambenih objekata i infrastrukture u svrhu njihovog povratka; naknade štete za imovinu uništenu ratnim djelovanjima i druga pitanja iz oblasti povratka izbjeglih i raseljenih lica iz nadležnosti Doma naroda.

**18) Odbor za obrazovanje, nauku, kulturu,
sport i pitanja mladih****Član 72.**

Odbor razmatra: pitanja o sistemu vaspitanja i obrazovanja, kulture, sporta i tehničke kulture; o bibliotečkoj djelatnosti; o filmskoj djelatnosti; o zaštiti i korišćenju kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa; o načelima organizacije naučno-istraživačke djelatnosti; o planiranju i programima razvoja u oblasti obrazovanja i vaspitanja, nauke, kulture, sporta i tehničke kulture i pitanja zaštite djece i mladih i njihovog sudjelovanja u svim djelatnostima društva, kao i zaštitu djece i omladine od svih oblika ovisnosti, kao i druga pitanja iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture, sporta i života mladih iz nadležnosti Doma naroda.

**19) Odbor za boračka i invalidska pitanja, rad,
zdravstvenu i socijalnu zaštitu****Član 73.**

Odbor razmatra: pitanja položaja, statusa i posebne zaštite boraca, ratnih vojnih invalida, članova porodica šehida i poginulih boraca i demobiliziranih pripadnika oružanih snaga Federacije.

Odbor razmatra i pitanja o osnovnim pravima, obavezama i odgovornostima radnika iz radnog odnosa; o zaštiti na radu; o penzijskom i invalidskom osiguranju, o zapošljavanju vojnih invalida i porodica poginulih boraca, kao i žrtava agresije na Bosnu i Hercegovinu; o zaštiti žrtava fašističkog terora i civilnih žrtava rata; o zdravstvenoj zaštiti građana i organizaciji zdravstvene službe; o načelima dječije zaštite, zaštite građana i organizaciji zdravstvene službe; zaštite starih i iznemoglih lica i drugih vidova socijalne zaštite i druga pitanja iz ove oblasti iz nadležnosti Doma naroda.

**ZAJEDNIČKA RADNA TIJELA DOMA NARODA I
PREDSTAVNIČKOG DOMA****Komisija za Instituciju Ombudsmena Federacije BiH****Član 74.**

Komisija za Instituciju Ombudsmena Federacije BiH:

- objavljuje konkurs i provodi postupak izbora ombudsmena u skladu sa članom 10. Zakona o ombudsmenima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/00 u daljnjem tekstu: Zakon) i Poslovníkom Komisije i objavljuje konkurs i provodi postupak izbora ombudsmena ako dođe do prestanka dužnosti ombudsmena u skladu sa članom 13. Zakona;

- Predstavničkom domu i Domu naroda Parlamenta Federacije BiH predlaže kandidate za ombudsmene u skladu sa članom 10. Zakona;
- razmatra godišnje izvještaje ombudsmena o radu i izvještaje o izvršenju budžeta ove institucije za period koji se određuje u skladu sa članom 34. Zakona;
- razmatra utrošak budžetskih sredstava za Instituciju Ombudsmena u skladu sa članom 40. Zakona;
- donosi odluke u vezi sa nespojivošću funkcije ombudsmena u skladu sa članom 16. Zakona;
- razmatra i rješava druga pitanja u vezi sa ovlašćenjima Komisije propisanih Zakonom;
- radi na svim vidovima odnosa Parlamenta Federacije sa Institucijom Ombudsmena.

Komisija za praćenje i kontrolu rada Obavještajno-sigurnosne službe Federacije BiH

Član 75.

Komisija za praćenje i kontrolu rada Obavještajno-sigurnosne službe Federacije BiH nadležna je za:

1. Kontrolu zakonitosti rada Službe,
2. Pregled kvartalnih izvještaja o radu i o sredstvima i troškovima Službe.

Komisija može zatražiti od direktora da podnese usmeni izvještaj o radu i aktivnostima Službe.

4. Kolegij Doma naroda

Član 76.

Dom naroda ima Kolegij koji se sastoji od: predsjedavajućeg, dva potpredsjedavajuća, predsjednika Kluba bošnjačkih delegata, predsjednika Kluba hrvatskih delegata, predsjednika Kluba srpskih delegata i sekretara Doma naroda.

Kolegij Doma naroda:

- koordinira aktivnosti u pripremama sjednica Doma naroda i utvrđivanju dnevnih redova na tim sjednicama;
- stara se o ostvarivanju prava i dužnosti delegata u vezi sa vršenjem njihove funkcije;
- stara se o ostvarivanju saradnje sa Predstavničkim domom;
- stara se o ostvarivanju prava i dužnosti Doma naroda prema predsjedniku i potpredsjednicima Federacije i Vladi Federacije u skladu sa Ustavom Federacije;

- razmatra pitanja ostvarivanja odnosa i saradnje sa skupštinama kantona, grada i općine;
- stara se o ostvarivanju prava i dužnosti Doma naroda prema sudovima Federacije u skladu sa Ustavom Federacije;
- stara se o ostvarivanju međuparlamentarne saradnje entiteta i države BiH i organa Brčko Distrikta BiH;
- razmatra pitanja parlamentarne procedure i primjene ovog poslovnika;
- razmatra inicijative i prijedloge upućene Domu naroda;
- utvrđuje nacrt i prijedlog poslovnika i program rada Doma naroda i stara se o njegovom provođenju.

Član 77.

Na poziv predsjedavajućeg Doma naroda premijer/predsjednik Vlade, njegovi zamjenici ili član Vlade Federacije kojeg odredi premijer/predsjednik Vlade učestvuju na sastancima Kolegija u vezi sa pripremom sjednica Doma naroda i utvrđivanjem prijedloga dnevnih redova sjednica.

Član 78.

Sastanak Kolegija saziva i njime rukovodi predsjedavajući Doma naroda.

Sekretar Doma naroda priprema sastanak Kolegija i osigurava vođenje zapisnika u kojem se kratko unose pitanja o kojima se raspravlja i dogovorene aktivnosti, zaključci i stavovi.

5. Delegati na stalnom radu

Član 79.

Dom naroda posebnim aktom utvrđuje koji delegati u svojstvu izabраниh delegata imaju status delegata na stalnom radu u Domu naroda.

Prava i dužnosti delegata iz stava 1. ovog člana uređuju se posebnim propisom iz člana 17. ovog poslovnika.

VII - PROGRAMIRANJE RADA DOMA NARODA

Član 80.

Dom naroda donosi program rada.

Program rada sadrži zadatke Doma naroda koji proizilaze iz Ustava Federacije, zakona, planskih dokumenata Federacije, kao i druge poslove i zadatke u rješavanju pitanja od interesa za Federaciju.

Program rada čine pitanja iz djelokruga Doma naroda koja će se razmatrati na sjednici Doma naroda.

Programom rada se utvrđuju poslovi i zadaci Doma naroda, njihov osnovni sadržaj i način izvršavanja.

Programom rada se utvrđuju nosioci poslova i zadataka, pitanja koja se stavljaju na javnu raspravu i rokovi za razmatranje pojedinih pitanja na sjednicama Doma naroda.

Radna tijela Doma naroda pri utvrđivanju svojih obaveza i zadataka pridržavaju se Programa rada Doma naroda.

Član 81.

U pripremama za izradu programa rada Dom naroda pribavlja prijedloge i mišljenja o pitanjima koja treba unijeti u program rada od delegata, radnih tijela Doma naroda i klubova naroda, predsjednika i potpredsjednika Federacije, Vlade Federacije, skupština kantona, gradskih i općinskih vijeća, kao i drugih federalnih organa i organizacija.

Član 82.

Na osnovu provedenih priprema, izvršenih konsultacija i pripremljenih prijedloga i sugestija, Kolegij priprema i utvrđuje nacrt programa rada koji se upućuje delegatima Doma naroda.

Nacrt programa rada upućuje se predsjedniku i potpredsjednicima Federacije i Predstavničkom domu, Vladi Federacije, skupštinama kantona i drugim federalnim organima i organizacijama radi davanja mišljenja i prijedloga.

Nacrt programa rada razmatra se na sjednici Doma naroda.

Član 83.

Na osnovu rasprave na sjednici Doma naroda i primljenih mišljenja i prijedloga o nacrtu programa rada, Kolegij priprema i utvrđuje tekst prijedloga programa rada koji se upućuje delegatima Doma naroda, kao i organima iz prethodnog člana.

Prijedlog programa rada usvaja Dom naroda na sjednici.

Član 84.

Dom naroda povremeno razmatra ostvarivanje programa rada i preduzima odgovarajuće mjere za njegovo izvršavanje.

Član 85.

Program rada Doma naroda objavljuje se kao posebna publikacija.

VIII - RAD DOMA NARODA

1. Sazivanje sjednice, predlaganje i utvrđivanje dnevnog reda

Član 86.

Sjednice Doma naroda održavaju se u Sarajevu.

Predsjedavajući, uz saglasnost sa potpredsjedavajućim, mogu odlučiti da se sjednica održi i izvan Sarajeva.

Sjednice Doma naroda saziva i predlaže dnevni red predsjedavajući Doma naroda.

Poziv za sjednicu Doma naroda upućuje se delegatima 10 dana prije dana određenog za održavanje sjednice.

U izuzetno hitnim slučajevima predsjedavajući Doma naroda može da sazove sjednicu i u roku kraćem od 10 dana, a dnevni red za ovu sjednicu da predloži i na samoj sjednici.

U slučaju kad je proglašeno stanje prirodne i druge nesreće ili su nastupile okolnosti iz Poglavlja XXII ovog poslovnika, Kolegij može predložiti predsjedavajućem da se sjednica Doma naroda, Kolegija, klubova naroda i radnih tijela održi online korištenjem informacijskog sistema koji podržava prijenos video konferencije ili aplikacija, programa i drugih elektronskih platformi za direktnu glasovnu i video komunikaciju.

Prilikom održavanja sjednice iz stava 6. ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog poslovnika i osiguravaju potrebne tehničke pretpostavke za rad i odlučivanje.

Član 87.

Potpredsjedavajući, uz konsultacije s predsjednicima klubova naroda, sazvat će sjednicu ako je predsjedavajući spriječen da sazove sjednicu Doma naroda.

Ukoliko predsjedavajući u predviđenom roku ne sazove sjednicu, jedan od potpredsjedavajućih dužan je u roku od sljedećih sedam dana sazvati sjednicu Doma naroda.

Član 88.

Predsjedavajući Doma naroda dužan je sazvati sjednicu Doma naroda u roku kraćem od 14 dana po prijemu pisanog prijedloga 2/3 delegata jednog od klubova naroda, o pitanjima koja oni smatraju izuzetno značajnim.

Ukoliko u predviđenom roku predsjedavajući Doma naroda ne sazove sjednicu, jedan od potpredsjedavajućih dužan je u roku od sljedećih sedam dana sazvati sjednicu.

Član 89.

Svaki delegat u Domu naroda kao i drugi Ustavom Federacije i ovim poslovnikom ovlašćeni predlagači imaju pravo da predlože da se određeno pitanje unese u dnevni red sjednice.

Predsjedavajući Doma naroda unosi u prijedlog dnevnog reda pitanja koja su Domu naroda iz utvrđenih mu nadležnosti podnijeli ovlašćeni predlagači.

Prijedlog za unošenje pojedinog pitanja u dnevni red podnosi se prije sjednice.

Član 90.

Dom naroda utvrđuje dnevni red sjednice na prijedlog predsjedavajućeg Doma naroda. O predloženom dnevnom redu predsjedavajući po potrebi daje objašnjenje.

Predsjedavajući, svaki delegat, klub naroda, radno tijelo Doma naroda, premijer/predsjednik Vlade i članovi Vlade Federacije, predsjednik i potpredsjednici Federacije mogu i na sjednici predložiti da se određeno pitanje uvrsti u dnevni red sjednice, ali su dužni obrazložiti hitnost.

Dom naroda prvo odlučuje o hitnosti prijedloga da se određeno pitanje iz prethodnog stava uvrsti u dnevni red sjednice.

Nakon izjašnjavanja o uvrštavanju u dnevni red sjednice pitanja iz st. 2. i 3. ovog člana predsjedavajući Doma naroda utvrđuje konačan prijedlog dnevnog reda i stavlja ga na usvajanje.

Član 91.

Delegatima se sa pozivom za sjednicu dostavlja i prijedlog dnevnog reda, materijali za sjednicu, ukoliko nisu ranije dostavljeni i zapisnik sa prethodne sjednice.

Dnevni red sjednice Doma naroda utvrđuje se na početku sjednice.

Član 92.

Ukoliko delegat smatra da se pitanje predloženo u dnevni red ne mora razmatrati na sjednici Doma naroda, delegat je dužan obrazložiti prijedlog iz kojeg proizilazi da se to pitanje na sjednici ne treba razmatrati.

O podnesenim prijedlozima za unošenje određenog pitanja u dnevni red sjednice delegati se izjašnjavaju.

Član 93.

Nakon što delegati izlože svoja stanovišta o pitanjima iz prethodnog člana, glasa se o prihvatanju ili odbijanju tog prijedloga.

Glasanje se vrši po redosljedu po kojem su delegati izložili prijedlog.

Ukoliko je predloženo da se uvrsti i razmatra zakon po hitnom i skraćenom postupku, o tom prijedlogu Dom naroda odlučuje kao o prethodnom pitanju da li će se prijedlog tog zakona uvrstiti u dnevni red ili ne.

Odluka iz st. 1. i 3. ovog člana donosi se većinom prisutnih delegata na sjednici Doma naroda.

2. Utvrđivanje kvoruma, predsjedavanje i učešće u radu

Član 94.

Sjednicom Doma naroda rukovodi radno predsjedništvo Doma naroda koje čine predsjedavajući, dva potpredsjedavajuća i sekretar Doma naroda.

Sjednicom predsjedava predsjedavajući Doma naroda.

Ako je predsjedavajući spriječen, sjednicom Doma naroda, nakon konsultacija s predsjednicima klubova naroda, predsjedava jedan od potpredsjedavajućih Doma naroda.

Član 95.

Prije nego što predloži dnevni red, predsjedavajući Doma naroda utvrđuje da li postoji kvorum za rad i o tome obavještava delegate.

Kvorum za sjednicu čini većina delegata Doma naroda.

Član 96.

U radu sjednice Doma naroda učestvuju, u pravilu, predsjednik Federacije, potpredsjednici Federacije, premijer/predsjednik Vlade i članovi Vlade Federacije.

Sjednicama Doma naroda mogu da prisustvuju i članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

U radu sjednice mogu da učestvuju i gosti koje pozove predsjedavajući Doma naroda, u skladu sa ovim poslovnikom.

Član 97.

Delegat odnosno učesnik sjednice Doma naroda može da govori pošto zatraži i dobije riječ od predsjedavajućeg.

Prijave za učešće u raspravi mogu da se podnose do isteka pretresa.

Predsjedavajući daje riječ delegatima po redu kojim su se prijavili, a predsjednicima klubova naroda daje riječ izvan redoslijeda ukoliko istupaju u ime kluba.

Član 98.

Delegatu koji želi da govori o povredi Poslovnika ili o nepridržavanju utvrđenog dnevnog reda, predsjedavajući Doma naroda daje riječ čim je ovaj zatraži. Izlaganje po prigovoru ne može trajati duže od tri minuta. Poslije iznesenog prigovora predsjedavajući daje objašnjenje.

Delegat može da zatraži riječ da bi ispravio navod koji je netačno izložen i koji može biti povod nesporazuma ili koji zahtijeva objašnjenje.

Predsjedavajući Doma naroda će dati riječ čim se završi izlaganje onog koji je uzrokovao potrebu za objašnjenjem. Delegat se u tom slučaju mora ograničiti na ispravku odnosno objašnjenje, a to izlaganje ne može trajati duže od tri minuta.

Član 99.

Delegat odnosno učesnik u raspravi može da govori samo o pitanju o kojem se raspravlja po utvrđenom dnevnom redu, a ako se udalji od dnevnog reda predsjedavajući Doma naroda će ga upozoriti, odnosno oduzeti mu riječ ako se i poslije upozorenja ne pridržava dnevnog reda.

Član 100.

Predsjedavajući će dati pauzu na prijedlog predsjednika ili predstavnika kluba naroda radi obavljanja konsultacija u klubu.

Pauza može trajati najduže sat vremena ako Dom naroda ne odluči drugačije, nakon čega je predstavnik kluba naroda dužan iznijeti stavove kluba naroda.

3. Održavanje reda

Član 101.

Red na sjednici osigurava predsjedavajući Doma naroda.

Za povredu reda na sjednici predsjedavajući može delegata ili drugog učesnika u raspravi opomenuti ili mu oduzeti riječ.

Opomena će se izreći delegatu ili drugom učesniku u raspravi koji na sjednici ponašanjem ili govorom narušava red i odredbe ovog poslovnika.

Delegatu ili drugom učesniku u raspravi će se oduzeti riječ ako svojim govorom na sjednici narušava red i odredbe ovog poslovnika, a već je na istoj sjednici dvaput bio opomenut i pozvan da se pridržava reda i odredaba ovog poslovnika.

Član 102.

Predsjedavajući Doma naroda može narediti da se iz sale za sjednicu udalji svaki slušalac, građanin i gost koji prati rad sjednice ako narušava red.

Član 103.

Lica koja po službenoj dužnosti prisustvuju sjednici dužna su u pogledu održavanja reda izvršavati naloge predsjedavajućeg Doma naroda.

Ako predsjedavajući ocijeni da ne može održati red na sjednici odlučit će o prekidu sjednice i o nastavku rada kada se za to steknu uvjeti, s tim da prekid sjednice ne može trajati duže od jednog sata.

4. Tok sjednice

Član 104.

Kad utvrdi da postoji kvorum za rad sjednice Doma naroda, predsjedavajući otvara sjednicu i pita delegate da li imaju primjedaba na zapisnik sa prethodne sjednice.

O osnovanosti primjedaba na zapisnik odlučuje se na sjednici bez pretresa. Nakon toga predsjedavajući konstatuje da je usvojen zapisnik, uz eventualno usvojene primjedbe.

Nakon usvajanja zapisnika delegatima, se u pravilu, daje sat vremena za postavljanje delegatskih pitanja i pokretanje inicijativa. Postavljanje pitanja ne može trajati duže od tri minute, a davanje odgovora, ako se daje odgovor na sjednici, ne može trajati duže od pet minuta.

Član 105.

Dnevni red je usvojen kada ga prihvati većina prisutnih delegata na sjednici Doma naroda.

Na sjednici se vodi pretres o svakom pitanju dnevnog reda prije nego se o njemu odluči.

Rasprava o pojedinim pitanjima dnevnog reda sjednice je ograničena i to:

- za delegate pojedinačno do 10 minuta kada prvi put diskutuju, a kada se ponovo jave za riječ po istom pitanju ovo pravo se ograničava na 5 minuta;
- za predstavnike klubova do 15 minuta;
- za predstavnike radnih tijela do 10 minuta;
- za ispravke krivih navoda i replike 3 minuta.

Član 106.

Sjednici Doma naroda dužan je prisustvovati predlagač odnosno predstavnik predlagača nacrta odnosno prijedloga zakona, drugog propisa ili općeg akta kojeg Dom naroda razmatra. Predstavnik Vlade Federacije može sudjelovati u radu Doma naroda i kada Vlada Federacije nije predlagač. Ako predlagač nije prisutan ili ne uputi svog predstavnika na sjednicu Doma naroda, odnosno pitanje se skida sa dnevnog reda sjednice i o tome se obavještava predlagač.

Član 107.

Pretres pojedinih pitanja je jedinstven, ako ovim poslovníkom nije drugačije određeno.

Pretres o promjeni Ustava Federacije obuhvata odvojeno opći pretres i pretres u pojedinostima.

Kada se uz pretres pitanja od općeg političkog značaja predloži donošenje deklaracije, rezolucije ili preporuke, kao i kad se pretresa prijedlog zakona ili drugog općeg akta, na sjednici se može odlučiti da pretres takvog pitanja obuhvaća odvojeno opći pretres i pretres u pojedinosti.

U toku općeg pretresa prijedloga raspravlja se o prijedlogu u načelu i mogu da se iznose mišljenja, traže objašnjenja i pokreću sva pitanja u pogledu rješenja datih u prijedlogu.

U toku pretresa u pojedinostima raspravlja se o prijedlogu po dijelovima ili po članovima, ako se na sjednici tako odluči. U toku pretresa u pojedinostima raspravlja se i o amandmanima.

Predsjedavajući Doma naroda podnesene prijedloge delegata iznosi, u pravilu, prema redoslijedu kojim su izneseni. Radi efikasnijeg razmatranja prijedloga o cjelishodnosti odlučivanja Dom naroda može odlučiti da se od ovog redoslijeda odstupi i prijedlozi razmatraju po grupi pitanja koja čine jednu cjelinu.

Pretres zaključuje predsjedavajući Doma naroda kada utvrdi da više nema govornika.

Član 108.

U toku trajanja sjednice predsjedavajući Doma naroda može dati pauzu najduže do sat vremena.

Predsjedavajući Doma naroda, u dogovoru sa predsjednicima klubova naroda, može odlučiti o prekidu sjednice.

Prekid sjednice ne može trajati duže od 15 dana.

Član 109.

O pitanjima koja se pretresaju na sjednici Doma naroda mogu se donositi deklaracije, rezolucije, preporuke i zaključci ili da se pretres zaključi prelaskom na daljnji rad po dnevnom redu.

5. Odlučivanje

Član 110.

Dom naroda odlučuje na sjednici ako je prisutna većina delegata, ako Ustavom Federacije i ovim poslovníkom nije drugačije utvrđeno.

Odluke se donose većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda, ako Ustavom, zakonom i ovim poslovníkom nije drugačije utvrđeno.

Ukupan broj delegata predstavlja broj delegata kojima je verifikovan mandat u tekućem sazivu.

Član 111.

Predsjedavajući Doma naroda dužan je u toku rada sjednice pratiti postoji li kvorum za odlučivanje.

Ako predsjedavajući ocijeni da sjednici ne prisustvuje većina delegata odredit će prozivanje.

Predsjedavajući je dužan na zahtjev predsjednika kluba naroda pristupiti provjeri postojanja kvoruma za odlučivanje.

U tom slučaju se kvorum utvrđuje na način što sekretar Doma naroda proziva delegate sa liste delegata Doma naroda. Kada prozivka bude izvršena ponovo se prozivaju delegati za koje u listi nije označeno da su bili prisutni.

Rezultate o prisutnosti delegata saopćava predsjedavajući Doma naroda.

Član 112.

Glasanje je javno osim ako Ustavom Federacije, zakonom ili ovim poslovníkom nije utvrđena obaveza tajnog glasanja.

Na poziv predsjedavajućeg Doma naroda delegati se izjašnjavaju ko je "za" prijedlog, ko je "protiv" prijedloga i da li se ko "uzdržao" od glasanja.

Prijedlog je prihvaćen ako se za njega izjasnila većina delegata u Domu naroda.

Član 113.

Poimenično glasanje vrši se kad predsjedavajući Doma naroda ocijeni da je to potrebno da bi se otklonile sumnje u tačnost rezultata glasanja.

Predsjedavajući je obavezan izvršiti poimenično glasanje ako sumnju u tačnost rezultata glasanja izrazi delegat kojeg u tome podrže još najmanje dva delegata.

Poimenično glasanje vrši se tako što se svaki prozvani delegat izjašnjava "za" ili "protiv" prijedloga ili se "uzdržao" od glasanja.

Kada prozivanje bude završeno ponovo se prozivaju delegati za koje u spisku nije označeno da su glasali.

Prozivanje vrši sekretar Doma naroda.

Član 114.

Predsjedavajući Doma naroda je dužan prilikom glasanja utvrditi koliko je delegata glasalo "za", koliko "protiv", a koliko se "uzdržalo" od glasanja.

Po završenom glasanju predsjedavajući utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja, kao i da li je prijedlog o kome se glasalo prihvaćen ili odbijen.

Prijedlog je prihvaćen ako se za njega izjasnila većina delegata u Domu naroda.

6. Odlučivanje o pitanjima od vitalnog interesa

Član 115.

a) Definicija vitalnog interesa

Vitalni nacionalni interesi konstitutivnih naroda su:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti;
- identitet jednog konstitutivnog naroda;
- ustavni amandmani;
- organizacija organa javne vlasti;

- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka;
 - obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture, tradicije i kulturno naslijeđe;
 - teritorijalna organizacija;
 - sistem javnog informiranja
- i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Domu naroda.

b) Parlamentarna procedura za zaštitu vitalnih interesa

Član 116.

Zakoni ili drugi propisi ili akti koji se podnesu Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, također se usvajaju u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

c) Procedura za zakone u vezi sa vitalnim interesom, kako je to definirano u listi iz člana 115. Poslovnika

Član 117.

1. Ukoliko više od jednog predsjedavajućeg ili potpredsjedavajućeg Doma naroda smatra da zakon spada u pitanja od vitalnog nacionalnog interesa definiran u članu 115. ovog poslovnika, zakon će biti uvršten u dnevni red Doma naroda kao pitanje od vitalnog interesa.

2. Ako samo jedan predsjedavajući ili potpredsjedavajući tvrdi da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa, 2/3 većina odgovarajućeg kluba može proglasiti da je riječ o pitanju sa liste vitalnih interesa. U tom slučaju će se slijediti procedura opisana u članu 118. ovog poslovnika.

3. Predsjedavajući i potpredsjedavajući moraju donijeti odluku u roku od jedne sedmice.

4. Ukoliko većina svakog kluba koji ima delegate u Domu naroda glasa za takve zakone ili druge propise ili akte, smatrat će se da su oni usvojeni.

5. Ukoliko se u Domu naroda postigne saglasnost o amandmanima, takav zakon, propis ili akt se ponovo podnosi Predstavničkom domu na odobravanje.

6. Ukoliko saglasnost nije moguća u Domu naroda ili ukoliko se na prijedlog amandmana ne dobije saglasnost, formirat će se zajednička komisija od predstavnika Predstavničkog doma i Doma naroda. Zajednička komisija je sastavljena na paritetnom osnovu i odluke donosi koncenzusom. Zajednička komisija usaglašava tekst zakona. Ukoliko se tekst zakona usaglasi zakon se smatra usvojenim.

7. Ukoliko se ne postigne saglasnost, zakon neće biti usvojen, te se isti vraća predlagaču na novi postupak. U tom slučaju predlagač ne može ponovo podnijeti isti tekst zakona, propisa ili akta.

d) Procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes, ukoliko je odlučeno 2/3 većinom jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda

Član 118.

1. U slučaju da 2/3 jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda odluči da se zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni interes, zakon će razmatrati Dom naroda.

2. Ukoliko većina svakog kluba zastupljenog u Domu naroda glasa za taj zakon, drugi propis ili akt isti se smatra usvojenim.

3. Ukoliko se Dom naroda usaglasio o amandmanima, zakon, propis ili akt se ponovo dostavlja na odobrenje Predstavničkom domu.

4. Ukoliko Zajednička komisija iz člana 117. ovog poslovnika ne postigne saglasnost, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije BiH da donese konačnu odluku da li se predmetni zakon odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda.

5. Vijeće za zaštitu vitalnog interesa pri Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine odlučuje o prihvatljivosti takvih slučajeva 2/3 većinom u roku od jedne sedmice, a u roku od mjesec dana odlučuje o meritumu slučajeva koji se smatraju prihvatljivim.

6. U slučaju da proceduru prema ovom članu pokrene 2/3 većina jednog od klubova, potreban je glas najmanje dvojice sudija da bi Sud odlučio da se radi o vitalnom interesu.

7. Ukoliko Sud donese pozitivnu odluku o vitalnom interesu taj zakon se smatra neusvojenim, te se dokument vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru. U tom slučaju predlagač ne može ponovo dostaviti isti tekst zakona, propisa ili akta.

8. U slučaju da Sud odluči da se predmetni zakon ne odnosi na vitalni interes, smatra se da je zakon usvojen/bit će usvojen prostom većinom.

7. Posebne odredbe o postupku za izbor, imenovanja, potvrđivanja, razrješenja i smjenjivanja

a) Opće odredbe

Član 119.

Izborom rukovodi predsjedavajući Doma naroda.

Kada se izbor vrši tajnim glasanjem predsjedavajućem pomažu članovi Komisije za izbor i imenovanja i sekretar Doma naroda.

Ako je predsjedavajući kandidat za izbor ili se radi o njegovom razrješenju, sjednicom rukovodi jedan od potpredsjedavajućih Doma naroda.

Član 120.

Odredbe ovog poslovnika koje se odnose na postupak za izbor odnosno potvrđivanje imenovanja, shodno se primjenjuju i na postupak za razrješenja i smjenjivanja.

b) Izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije

Član 121.

Izbor predsjednika i dva potpredsjednika vrši se u skladu sa Ustavom Federacije.

c) Smjenjivanje predsjednika i potpredsjednika Federacije

Član 122.

Dom naroda može odlučiti o podnošenju zahtjeva Ustavnom sudu Federacije radi donošenja odluke o smjenjivanju predsjednika i potpredsjednika Federacije ukoliko utvrdi da su predsjednik odnosno potpredsjednici Federacije prekršili položenu zakletvu ili su iz drugih razloga nedostojni vršenja te funkcije.

Za podnošenje zahtjeva iz prethodnog stava potrebna je 2/3 većina glasova delegata u Domu naroda.

Predsjedavajući Doma naroda o podnošenju zahtjeva iz stava 1. ovog člana obavještava predsjedavajućeg Predstavničkog doma.

Član 123.

Ukoliko predsjednik ili jedan od potpredsjednika Federacije umre, bude smijenjen ili prema mišljenju Vlade Federacije, usvojenim koncenzusom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne dužnosti koje proizilaze iz njegovog položaja, postupak će provesti klubovi naroda u skladu sa Ustavom.

d) Glasanje o povjerenju Vladi Federacije

Član 124.

Najmanje 20 delegata u Domu naroda mogu pokrenuti prijedlog za glasanje o povjerenju Vladi Federacije. Predstavnik delegata koji su

podnijeli prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije ima pravo da na sjednici Doma naroda obrazloži prijedlog.

Prijedlog iz prethodnog stava, koji mora biti jasno formulisan, obrazložen i potpisan, podnosi se pismeno predsjedavajućem Doma naroda.

Predsjedavajući Doma odmah dostavlja prijedlog iz stava 1. ovog člana delegatima Doma naroda, predsjedniku i potpredsjednicima Federacije, Vladi Federacije i predsjedavajućem Predstavničkog doma.

Član 125.

Vlada Federacije razmatra prijedlog za izglasavanje nepovjerenja i podnosi Domu naroda izvještaj sa mišljenjem i stavovima povodom prijedloga.

Vlada Federacije dužna je izvještaj dostaviti predsjedavajućem Doma naroda najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga.

Predsjedavajući Doma naroda upućuje izvještaj Vlade Federacije delegatima Doma naroda, predsjedniku i potpredsjednicima Federacije i predsjedavajućem Predstavničkog doma.

Član 126.

Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije stavlja se na dnevni red prve naredne sjednice koja se održava poslije dostavljanja izvještaja Vlade Federacije delegatima Doma naroda.

Premijer/predsjednik Vlade ima pravo da na sjednici Doma naroda obrazloži izvještaj Vlade Federacije.

Ako Vlada Federacije ne podnese izvještaj u predviđenom roku, prijedlog se stavlja na dnevni red prve naredne sjednice Doma naroda po isteku tog roka.

Član 127.

Rasprava o prijedlogu za izglasavanje nepovjerenja Vladi Federacije može se završiti odlukom o izglasavanju nepovjerenja Vladi Federacije ili donošenjem zaključka kojim se prijedlog odbija.

Zaključak odnosno odluku iz prethodnog stava Dom naroda donosi većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda.

O zaključku odnosno odluci iz stava 1. ovog člana predsjedavajući obavještava predsjednika i potpredsjednike Federacije i predsjedavajućeg Predstavničkog doma.

e) Potvrđivanje imenovanja sudija Ustavnog suda Federacije

Član 128.

Sudije Ustavnog suda Federacije predlaže predsjednik Federacije uz saglasnost potpredsjednika, a za imenovanje je potrebna potvrda većine delegata Doma naroda koji su prisutni i glasaju.

Član 129.

Dom naroda vrši potvrđivanje imenovanja dužnosnika drugih organa u skladu sa zakonom, a po postupku utvrđenim ovim poslovníkom.

f) Imenovanje ombudsmena

Član 130.

U skladu s Ustavom Federacije i zakonom, ombudsmene imenuje Dom naroda sa Predstavničkim domom na način i po postupku za imenovanja utvrđena ovim poslovníkom.

g) Izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

Član 131.

Izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine vrši se u skladu sa Ustavom Federacije i zakonom.

8. Zapisnik

Član 132.

O radu sjednice Doma naroda vodi se zapisnik.

Zapisnik sadrži osnovne podatke o radu na sjednici, a naročito o iznesenim prijedlozima i o donesenim zaključcima.

U zapisnik se unose i rezultati glasanja o pojedinim pitanjima.

Delegat koji je na sjednici izdvojio mišljenje može tražiti da se njegovo mišljenje u cijelosti ili neki dijelovi njegovog mišljenja unesu u zapisnik.

O sastavljanju zapisnika stara se sekretar Doma naroda.

Član 133.

Zapisnik se sastavlja odmah po završetku sjednice i upućuje svim delegatima najkasnije sa pozivom za narednu sjednicu.

Član 134.

Svaki delegat ima pravo da na narednoj sjednici da primjedbe na zapisnik.

O osnovanosti primjedaba na zapisnik odlučuje se na sjednici bez pretresa.

Ako se primjedbe usvoje u zapisniku će se izvršiti odgovarajuće izmjene.

Zapisnik na koji nisu stavljene primjedbe, odnosno u kome su prema usvojenim primjedbama izvršene izmjene, smatra se usvojenim.

Zapisnik potpisuju predsjedavajući i sekretar Doma naroda.

Član 135.

O čuvanju izvornika zapisnika sa sjednica Doma naroda stara se sekretar Doma naroda.

Član 136.

Na sjednici Doma naroda vrši se tonsko snimanje odnosno vode stenografske bilješke.

Svaki delegat ima pravo da traži da se izvrši redakcija njegovog izlaganja, bez unošenja bitnih izmjena u tekstu i izostavljanja iznesenih mišljenja.

O ostvarivanju prava delegata iz stava 2. ovog člana stara se sekretar Doma naroda.

Član 137.

Stenografske bilješke odnosno tekst tonskog snimka i zapisnik o radu sjednica Doma naroda čuvaju se i objavljuju, o čemu se stara sekretar Doma naroda.

Sekretar Doma naroda bliže uređuje način vođenja, sređivanja i objavljivanja stenografskih bilježaka odnosno teksta tonskog snimka.

IX - AKTI DOMA NARODA

1. Opće odredbe

Član 138.

Dom naroda sa Predstavničkim domom, iz nadležnosti Parlamenta Federacije, donosi Ustav, zakone, budžet i daje autentično tumačenje zakona.

Dom naroda samostalno donosi poslovnik, deklaracije, rezolucije, preporuke, odluke, zaključke i druge akte u skladu sa Ustavom Federacije i ovim poslovníkom.

Akte iz st. 1. i 2. ovog člana Dom naroda donosi većinom glasova od ukupnog broja verifikovanih delegata u Domu naroda, ako Ustavom Federacije i ovim poslovníkom nije drugačije utvrđeno.

Dom naroda, u pravilu, razmatra akte iz stava 1. ovog člana nakon njihovog razmatranja u Predstavničkom domu, osim ako Ustavom Federacije i zakonom nije drugačije utvrđeno.

Član 139.

Izmjene ili dopune Ustava Federacije vrše se ustavnim amandmanima, a proglašavaju se odlukom, zakon se mijenja ili dopunjuje zakonom, a ostali opći akti odlukom.

Zaključak se mijenja ili dopunjuje zaključkom.
Autentično tumačenje se ne može mijenjati ili dopunjavati.

Član 140.

Deklaracijom se izražava stav Doma naroda o bitnim pitanjima od interesa za Federaciju i Bosnu i Hercegovinu.

Član 141.

Rezolucijom se ukazuje na stanje, probleme i potrebe u svim oblastima ili u određenoj oblasti društvenog života i utvrđuje politika koja treba da se provodi u svim oblastima ili u određenoj oblasti, kao i mjere za njeno provođenje.

Rezolucija sadrži i smjernice za rad federalnih organa i organizacija u vezi sa pitanjima na koja se ona odnose.

Član 142.

Preporukom se ukazuje na značaj određenih pitanja koja se odnose na razvoj odnosa u određenoj oblasti ili na izvršavanje zakona ili drugih općih akata Doma naroda.

Preporukom se izražava mišljenje Doma naroda u vezi sa usklađivanjem odnosa i razvijanjem međusobne saradnje organizacija i zajednica u pitanjima od zajedničkog interesa.

Preporukom se predlažu mjere koje bi federalni organi i organizacije trebalo da poduzmu radi rješavanja određenih pitanja.

Član 143.

Odluka se donosi kao akt vršenja prava i dužnosti, kao propis za izvršenje zakona ili drugih općih akata Doma naroda, ili kao akt uređivanja unutrašnje organizacije i odnosa u Domu naroda.

Odlukom kao aktom vršenja prava Dom naroda odlučuje o izboru, imenovanju, razrješenju, smjenjivanju, opozivu i ostavci, o davanju potvrde odnosno saglasnosti na akte federalnih organa i organizacija, kao i o drugim

pravima Doma naroda kad je to Ustavom Federacije, zakonom i ovim poslovníkom utvrđeno.

Odluka kao izvršni propis je akt koji se donosi radi izvršavanja i konkretiziranja pojedinih odredaba zakona, ako je to predviđeno tim zakonom.

Odlukom se uređuje unutrašnja organizacija, rad i odnosi u Domu naroda.

Odlukom se vrše izmjene i dopune Poslovníka Doma naroda.

Član 144.

Zaključkom Dom naroda odlučuje o svom radu i radu radnog tijela koje je obrazovalo.

Zaključkom Dom naroda može da utvrđuje i obaveze Vlade Federacije i federalnih organa uprave u pogledu pripremanja zakona, drugih propisa i općih akata ili vršenje drugih poslova iz njenog djelokruga.

Zaključkom Dom naroda može da zauzima stav u vezi sa pitanjem koje je razmatralo, osim pitanja o stavu koje se izražava deklaracijom.

Član 145.

Akte koji su doneseni na sjednici Doma naroda potpisuje predsjedavajući Doma naroda, a akte koji su doneseni na sjednici radnog tijela potpisuje predsjednik radnog tijela.

Član 146.

Izvornikom zakona odnosno drugog propisa i općeg akta Doma naroda smatra se onaj tekst zakona odnosno drugog propisa ili općeg akta koji je usvojen u istovjetnom tekstu u oba doma Parlamenta Federacije.

Član 147.

Na izvornike zakona i drugog akta koji donosi Dom naroda stavlja se pečat, u skladu sa zakonom.

O izradi izvornika, stavljanju pečata na njih, njihovom čuvanju i evidenciji stara se sekretar Doma naroda.

Član 148.

Sekretar Doma naroda ostvaruje saradnju sa sekretarom Predstavničkog doma o dostavljanju zakona i drugih akata usvojenih u Domu naroda iz nadležnosti Doma naroda i Predstavničkog doma, predsjedniku Federacije radi potpisivanja.

Kada predsjednik Federacije ne potpiše zakon ili drugi akt iz prethodnog stava, jer nije donesen saglasno članu IV.A.17 i 19. Ustava Federacije, sekretar Doma naroda o tome odmah obavještava predsjedavajućeg Doma naroda.

Član 149.

Predsjedavajući Doma naroda na prvoj narednoj sjednici Doma naroda od dana prijema obavještenja iz člana 148. ovog poslovnika obavještava delegate o razlozima nepotpisivanja zakona ili drugog akta od predsjednika Federacije.

Dom naroda dužan je razmatrati obavještenje predsjedavajućeg Doma naroda saglasno Ustavu Federacije.

Član 150.

Zakoni i drugi akti Doma naroda objavljuju se u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine" na bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku i srpskom jeziku, na pismima u službenoj upotrebi u Federaciji.

O objavljivanju zakona i drugih akata, kao i o dostavljanju zaključaka donesenih na sjednici Doma naroda stara se sekretar Doma naroda.

Zaključci doneseni na sjednici Doma naroda dostavljaju se organima i organizacijama na koje se odnose.

Sekretar Doma naroda ostvaruje saradnju sa sekretarom Predstavničkog doma u postupku objavljivanja zakona i drugih akata iz nadležnosti Doma naroda i Predstavničkog doma.

2. Osnovne odredbe o postupku za donošenje zakona

a) Inicijativa za donošenje zakona

Član 151.

Inicijativu za donošenje zakona mogu pokrenuti privredna društva, privredne komore i druga opća udruženja i zajednice, političke organizacije, udruženja građana i građani.

Inicijativa za donošenje zakona dostavlja se predsjedavajućem Doma naroda.

Član 152.

Inicijativu za donošenje zakona predsjedavajući Doma naroda dostavlja nadležnim radnim tijelima u Domu naroda.

Inicijativu prethodno razmatra Zakonodavno-pravna komisija i odgovarajuće radno tijelo Doma naroda. O sjednici nadležnog radnog tijela na kojoj se razmatra inicijativa obavještava se i podnosilac inicijative.

Zaključkom o prihvatanju inicijative Dom naroda određuje način pripremanja i nosioce izrade nacrtu zakona.

Zaključak iz prethodnog stava ili zaključak o neprihvatanju inicijative dostavlja se i podnosiocu inicijative.

b) Prijedlog za donošenje zakona

Član 153.

Prije podnošenja nacrtu zakona predlagač može podnijeti prijedlog za donošenje zakona radi prethodne rasprave o potrebi donošenja zakona, o osnovnim pitanjima koje treba urediti zakonom i o načelima na kojima treba urediti zakon.

Član 154.

Dom naroda prethodno ocjenjuje da li će razmatrati prijedlog za donošenje zakona ili će zaključkom obavezati predlagača da odmah pripremi nacrt zakona.

Ako Dom naroda prihvati da razmatra prijedlog za donošenje zakona, zaključkom utvrđuje potrebu donošenja zakona, načela na kojima treba da se zasniva nacrt zakona i osnovna pitanja koja treba urediti zakonom.

c) Nacrt zakona

Član 155.

Vlada Federacije je nadležna za podnošenje nacrtu zakona.

Nacrt zakona može podnijeti svaki delegat, klubovi konstitutivnih naroda u Domu naroda, radno tijelo Doma naroda, predsjednik i potpredsjednici Federacije, premijer/predsjednik Vlade, skupštine kantona, gradsko i općinsko vijeće.

Član 156.

Nacrt zakona treba da bude izrađen tako da su u njemu formulirana, u vidu pravnih odredaba, rješenja koja se predlažu. Pojedine odredbe mogu se dati u jednoj ili više alternativa.

Nacrt zakona treba da sadrži obrazloženje u kome se navode ustavni osnov za donošenje zakona, razlozi zbog kojih treba donijeti zakon, načela na kojima treba da se urede odnosi u odgovarajućoj oblasti, finansijska i druga sredstva potrebna za provođenje zakona i način njihovog obezbjeđenja i objašnjenje pravnih rješenja sadržanih u nacrtu, mišljenja organa i organizacija koji su u toku njegove izrade konsultirani, a koje podnosilac nacrtu nije usvojio, kao i razlozi zbog kojih to nije učinio.

Kad se nacrt zakona predlaže iz zajedničke nadležnosti Federacije i kantona, u skladu sa članom III. 2. i III. 3. Ustava Federacije, u obrazloženju

nacrta zakona prilažu se mišljenja nadležnih organa kantona i iznose mišljenja podnosioca nacrta zakona o prijedlozima i mišljenjima kantona koja nisu prihvaćena i razlozi zbog kojih oni nisu prihvaćeni.

Uz nacrt zakona podnosi se potrebna dokumentacija.

Kad se nacrtom zakona vrše izmjene ili dopune zakona, uz nacrt se prilaže i tekst odredaba zakona koje se mijenjaju odnosno dopunjuju.

Član 157.

Nacrt zakona dostavlja se predsjedavajućem Doma naroda koji ga upućuje Zakonodavno-pravnoj komisiji Doma naroda i nadležnim radnim tijelima ako je u djelokrugu tih radnih tijela određeno da ga razmatraju.

Predsjedavajući Doma naroda dostavlja nacrt zakona predsjedniku i potpredsjednicima Federacije, te predsjedavajućem Predstavničkog doma, ako mu nacrt zakona nije dostavljen neposredno od podnosioca nacrta zakona.

Predsjedavajući dostavlja nacrt zakona delegatima, te zakonodavnim tijelima kantona ako se nacrt zakona donosi u skladu sa članom III. 2. i III. 3. Ustava Federacije.

Ako nacrt zakona nije podnio premijer/predsjednik Vlade, predsjedavajući Doma naroda dostavlja ga i Vladi Federacije radi davanja mišljenja.

Ako je nacrt zakona podnio delegat u Domu naroda predsjedavajući ga dostavlja i Predstavničkom domu.

U slučaju da Vlada Federacije ne dostavi svoje mišljenje u roku od 15 dana smatrat će se da je saglasna sa nacrtom zakona.

Član 158.

Nacrt zakona može se pretresati na sjednici Doma naroda po isteku roka od 10 dana od dana dostavljanja delegatima.

Član 159.

Prije pretresa nacrta zakona na sjednici Doma naroda nacrt zakona razmatra Zakonodavno-pravna komisija i nadležno radno tijelo i o tome podnose izvještaj Domu naroda najkasnije osam dana prije održavanja sjednice Doma naroda na kojoj će se razmatrati nacrt zakona.

Zakonodavno-pravna komisija dostavlja svoj izvještaj odmah nakon održane sjednice premijeru/predsjedniku Vlade i podноситelju nacrta zakona ako ga premijer/predsjednik Vlade nije podnio.

Član 160.

Pretres nacrta zakona na sjednici Doma naroda je po pravilu jedinstven.

Dom naroda može odlučiti da pretres nacrta zakona obuhvaća opći pretres i pretres u pojedinostima.

U općem pretresu delegati iznose mišljenja o tome da li je potrebno donijeti zakon, o načelima na kojima zakon treba da se zasniva i da li su ta načela dosljedno provedena u nacrtu, kao i o potrebnim finansijskim sredstvima i njihovim izvorima.

U pretresu u pojedinostima raspravlja se o pojedinim rješenjima nacrta.

Član 161.

Ako Dom naroda ocijeni da nije potrebno da se zakon donese, zaključkom odbija nacrt zakona.

Ako Zakonodavno-pravna komisija Doma naroda da mišljenje da nacrt zakona nije u skladu sa Ustavom Federacije i pravnim sistemom u Federaciji, Dom naroda će prethodno zauzeti stav o mišljenju Zakonodavno-pravne komisije.

Ukoliko Dom naroda podrži mišljenje Zakonodavno-pravne komisije iz prethodnog stava nacrt zakona će se smatrati odbijenim.

Član 162.

Po završenom pretresu ako Dom naroda ocijeni da je potrebno donijeti zakon, zaključkom utvrđuje da prihvata nacrt zakona i da nacrt može poslužiti kao osnova za izradu prijedloga zakona sa stavovima i primjedbama na nacrt zakona koje su izložili delegati na sjednici Doma naroda, te zaključak sa tim stavovima i primjedbama dostavlja podnosiocu nacrta da ih uzme u razmatranje prilikom izrade prijedloga zakona.

Član 163.

Postupak za donošenje zakona obuhvaća razmatranje prijedloga za donošenje zakona, nacrta i prijedloga zakona, osim ako ovim poslovníkom nije drugačije određeno.

d) Donošenje zakona po skraćenom postupku

Član 164.

Kad je to programom rada Doma naroda predviđeno ili kad nije u pitanju složen i obiman zakon, podnositelj prijedloga zakona može umjesto nacrta da podnese prijedlog zakona i da predloži da se prijedlog zakona pretresa po skraćenom postupku bez nacrta zakona.

Prijedlog zakona iz prethodnog stava dostavlja se delegatima i nadležnim tijelima u roku koji ne može biti kraći od 15 dana od dana

određenog za održavanje sjednice Doma naroda na kojoj će se pretresati prijedlog zakona.

Ako donošenje zakona po skraćenom postupku nije predviđeno programom rada, Dom naroda odlučuje, kao o prethodnom pitanju, da li će razmatrati prijedlog zakona po skraćenom postupku.

Ako Dom naroda ocijeni da nije složen i obiman zakon i prihvati prijedlog predlagača, prelazi se na pretres o prijedlogu zakona.

Ako Dom naroda ne prihvati da pretresa prijedlog zakona po skraćenom postupku sa prijedlogom zakona će se postupiti kao sa nacrtom i o tom nacrtu vrši se odmah pretres na istoj sjednici Doma naroda.

e) Javna rasprava o nacrtu zakona, drugom propisu ili općem aktu

Član 165.

Kada je programom rada Doma naroda predviđeno ili kad Dom naroda prihvati nacrt zakona može odlučiti, ako je riječ o pitanjima koja su posebno značajna za građane, privredna društva i druga pravna lica, kantone, gradove, općine, Federaciju i kada je neophodno da se izvrši najšira rasprava zainteresiranih organa i organizacija, naučnih i stručnih institucija i građana, Dom naroda može odlučiti da nacrt zakona ili pojedino pitanje iz tog nacrta stavi na javnu raspravu.

Dom naroda može donijeti odluku iz prethodnog stava i na inicijativu ovlaštenog predlagača zakona ili Kluba bošnjačkih delegata, Kluba hrvatskih delegata i Kluba srpskih delegata.

Član 166.

Ako odluči da nacrt zakona ili pojedino pitanje iz tog nacrta stavi na javnu raspravu, Dom naroda zaključkom:

- određuje način objavljivanja nacrta zakona ili pojedinog pitanja iz nacrta;
- određuje radno tijelo Doma naroda koje će organizirati i voditi javnu raspravu;
- utvrđuje obim i nivo javne rasprave;
- utvrđuje potrebna finansijska sredstva i izvore sredstva za organizovanje i provođenje javne rasprave;
- utvrđuje rok u kome treba da se provede javna rasprava;
- utvrđuje način prikupljanja i sređivanja mišljenja i prijedloga iz javne rasprave.

Član 167.

U oblikovanju i provođenju javne rasprave o nacrtu zakona, radno tijelo Doma naroda saraduje s odnosnim radnim tijelom Predstavničkog doma i tijelima političkih stranaka, privrednim društvima, ustanovama i drugim organizacijama i zajednicama, te naučnim i stručnim ustanovama i nadležnim tijelima kantona.

Član 168.

O rezultatima javne rasprave o nacrtu zakona radno tijelo podnosi izvještaj Domu naroda.

Izvještaj radnog tijela koje je zaduženo za vođenje javne rasprave sadrži rezultate javne rasprave sa prijedlogom iznesenih mišljenja i prijedloga o pojedinim pitanjima.

Izvještaj radnog tijela dostavlja se predlagaču zakona sa zaključkom Doma naroda o stavovima o izvještaju radnog tijela Doma naroda.

Predlagač zakona je dužan da u pripremi prijedloga zakona uzme u obzir prijedloge i mišljenja sadržana u izvještaju radnog tijela Doma naroda o rezultatima javne rasprave, kao i da obrazloži razloge zbog kojih nije prihvatio pojedine prijedloge i mišljenja koja su iznesena u javnoj raspravi.

Član 169.

Ako je radno tijelo Doma naroda koje podnosi izvještaj o rezultatima javne rasprave istovremeno i predlagač zakona, može zajedno sa izvještajem dostaviti prijedlog zakona.

Ako je Domu naroda dostavljen i prijedlog zakona koji je pripremljen na osnovu rezultata javne rasprave, Dom naroda na istoj sjednici razmatra izvještaj o rezultatima javne rasprave i prijedlogu zakona.

Član 170.

Odredbe ovog poslovnika koje se odnose na javnu raspravu o nacrtu zakona shodno se primjenjuju i na javnu raspravu o nacrtima drugih propisa ili općih akata u Domu naroda.

f) Prijedlog zakona

Član 171.

Prijedlog zakona podnosi se u obliku u kome se donosi zakon.

Obrazloženje prijedloga sadrži, pored pitanja iz člana 156. stav 2. ovog poslovnika, pitanja koja se prijedlogom zakona rješavaju, objašnjenja važnih pravnih instituta, izmjene i dopune koje su izvršene u odnosu na nacrt zakona, druge izmjene i dopune koje se predlažu, koje primjedbe i prijedlozi na nacrt zakona nisu prihvaćeni i iz kojih razloga, kao i druge značajne okolnosti u vezi sa pitanjima koja se zakonom uređuju.

Član 172.

Prijedlog zakona mogu podnijeti ovlašćeni predlagači iz člana 155. ovog poslovnika.

O načinu podnošenja prijedloga zakona, njegovog dostavljanja u skladu sa članom 157. ovog poslovnika, shodno se primjenjuju odgovarajuće odredbe ovog poslovnika koje se odnose na nacrt zakona.

Član 173.

Prijedlog zakona može se pretresati na sjednici Doma naroda po isteku roka od 10 dana od dana dostavljanja delegatima.

Član 174.

Prijedlog zakona, u skladu sa ovim poslovníkom, prethodno razmatra Zakonodavno-pravna komisija i nadležno radno tijelo.

Član 175.

Prilikom pretresa prijedloga zakona shodno se primjenjuju odredbe člana 160. ovog poslovnika.

U općem pretresu o prijedlogu zakona raspravlja se da li je prijedlog izrađen u skladu sa zaključkom usvojenim prilikom rasprave o nacrtu zakona. U pretresu mogu se iznositi mišljenja, tražiti objašnjenja i pokretati druga pitanja u vezi sa datim rješenjima u prijedlogu zakona.

U toku pretresa u pojedinostima raspravlja se o pojedinim rješenjima prijedloga i odlučuje o amandmanima.

Član 176.

Podnositelj prijedloga zakona može da do završetka pretresa predloži Domu naroda da se pretres prijedloga zakona odloži.

Premijer/predsjednik Vlade može da predloži da se odloži pretres prijedlog zakona i ako Vlada nije podnijela prijedlog zakona.

O prijedlozima iz st. 1. i 2. ovog člana i o drugim prijedlozima za odlaganje pretresa prijedloga zakona Dom naroda odlučuje odmah.

Podnositelj prijedloga zakona može da do otvaranja pretresa povuče prijedlog zakona.

g) Amandmani

Član 177.

Prijedlog za izmjenu i dopunu prijedloga zakona podnosi se u obliku pisanog amandmana sa obrazloženjem.

Ako amandman sadrži odredbu kojom se angažiraju finansijska sredstva, podnositelj amandmana je dužan da ukaže na izvore ovih sredstava.

Amandman se podnosi predsjedavajućem Doma naroda u roku koji ne može biti kraći od tri dana od dana određenog za održavanje sjednice Doma naroda na kojoj će se raspravljati prijedlog zakona.

Podnositelj prijedloga zakona može da podnosi amandmane do završetka pretresa o prijedlogu zakona.

Vlada Federacije može da podnosi amandmane do završetka pretresa i na prijedlog zakona koji ona nije podnijela.

Član 178.

Pravo podnošenja amandmana ima svaki ovlašćeni predlagač zakona iz čl. 155. i 172. ovog poslovnika.

Član 179.

Na amandman predlagača zakona delegat može podnijeti amandman do zaključenja pretresa.

Kada se amandmanom mijenjaju načela na kojima se zasniva zakon ili se angažiraju značajnija finansijska sredstva, na prijedlog deset delegata, Vlade Federacije, Zakonodavno-pravne komisije ili drugog radnog tijela, Dom naroda može odlučiti da se odloži rasprava radi zauzimanja stavova u klubovima naroda.

Član 180.

Ukoliko se amandmanom bitnije mijenja tekst prijedloga zakona o amandmanu se ne može odlučiti prije nego što se o njemu ne izjasne nadležna radna tijela Doma naroda, Zakonodavno-pravna komisija i Vlada Federacije.

Član 181.

Ako amandman na prijedlog zakona sadrži odredbe kojima se angažiraju finansijska sredstva predsjedavajući Doma naroda dostavlja amandman nadležnom radnom tijelu Doma naroda u čiji djelokrug spadaju pitanja finansija i budžeta da razmotri uticaj odredaba amandmana na raspoloživa sredstva i na osiguranje sredstava za finansiranje predloženog rješenja i da o tome obavijesti Dom naroda.

Član 182.

Povodom amandmana na prijedlog zakona podnesenog u toku pretresa, Dom naroda može odlučiti da se pretres prekine da bi se o amandmanu izjasnila Vlada Federacije, nadležno radno tijelo i Zakonodavno-pravna komisija.

Član 183.

Podnositelj prijedloga zakona ima pravo da se izjasni o amandmanu.

Vlada Federacije ima pravo da se izjasni o amandmanu i kad nije podnijela prijedlog zakona.

Amandman podnositelja prijedloga zakona, kao i amandman drugog ovlašćenog predlagača sa kojim se podnositelj prijedloga saglasio postaje sastavni dio prijedloga zakona.

Ako delegat zatraži da se Dom naroda posebno izjasni o amandmanu sa kojim se podnositelj prijedloga zakona nije saglasio o tom amandmanu se glasa odvojeno.

Ako prijedlog zakona nije podnijela Vlada Federacije o amandmanu na prijedlog zakona sa kojim se nije saglasila Vlada Federacije, Dom naroda glasa odvojeno.

Član 184.

Amandman se usvaja većinom glasova od ukupnog broja delegata, odnosno većinom koja je potrebna za usvajanje zakona.

Ako je na prijedlog zakona podneseno više amandmana u različitom tekstu usvojen je onaj amandman koji je dobio najveći broj glasova delegata na sjednici.

Ako se radi o amandmanu koji je od vitalnog interesa primjenjuju se odredbe ovog poslovnika, koje se odnose na odlučivanje o pitanjima od vitalnog interesa.

Usvojeni amandman smatra se sastavnim dijelom prijedloga zakona.

Član 185.

Podnositelj amandmana iz člana 178. ovog poslovnika ima pravo da odustane od podnesenog amandmana do okončanja pretresa o tom amandmanu.

h) Donošenje zakona po hitnom postupku

Član 186.

Zakoni se u pravilu ne mogu donositi po hitnom postupku.

Izuzetno, po hitnom postupku može da se donese samo zakon kojim se uređuju odnosi i pitanja za čije uređivanje postoji neodložna potreba i ako bi donošenje zakona u redovnom postupku moglo da izazove štetne posljedice za Federaciju.

Član 187.

Prijedlog da se donese zakon po hitnom postupku može da podnese ovlašćeni podnositelj zakona iz čl. 155. i 172. ovog poslovnika.

Podnositelj prijedloga je dužan da u prijedlogu posebno navede razloge zbog kojih je neophodno da se zakon donese po hitnom postupku.

Uz prijedlog za donošenje zakona po hitnom postupku podnosi se i prijedlog zakona čije se donošenje predlaže.

Član 188.

O prijedlogu za donošenje zakona po hitnom postupku odlučuje Dom naroda kao o prethodnom pitanju na sjednici prije utvrđivanja dnevnog reda.

O prijedlogu se vodi pretres. Dom naroda može odlučiti da podnositelj prijedloga zakona ili njegov predstavnik na sjednici usmeno obrazloži razloge zbog kojih je potrebno da se zakon donese po hitnom postupku.

Ako prijedlog zakona nije podnijela Vlada Federacije, Dom naroda će prije odlučivanja zatražiti od Vlade Federacije mišljenje o ovom prijedlogu.

Ako Dom naroda usvoji prijedlog za donošenje zakona po hitnom postupku, prijedlog zakona se unosi u dnevni red i o njemu se odlučuje na istoj sjednici.

Ako Dom naroda ne prihvati da postoje razlozi iz člana 186. stav 2. ovog poslovnika za donošenje zakona po hitnom postupku, o svom zaključku odmah obavještava podnositelj prijedloga zakona.

Predlagač zakona može taj prijedlog zakona podnijeti Domu naroda kao nacrt zakona po čl. 155. do 163. ovog poslovnika.

Član 189.

Predsjedavajući Doma naroda kad primi prijedlog da se zakon donese po hitnom postupku, može da zatraži od Zakonodavno-pravne komisije i nadležnog radnog tijela da razmotri prijedlog zakona i podnese Domu naroda izvještaj.

Član 190.

Na prijedlog zakona koji se donosi po hitnom postupku mogu se podnositi amandmani do zaključenja pretresa.

Amandmani se podnose pismeno i dostavljaju neposredno na sjednici predsjedavajućem Doma naroda, a obrazloženje amandamna može se podnijeti i usmeno.

Ako se amandanom mijenjaju načela na kojima se zasniva prijedlog zakona, ili ako bi prihvatanje amandmana prouzrokovalo bitnu izmjenu teksta prijedloga zakona, ako se amandanom angažiraju finansijska sredstva, Dom naroda će odlučivati o amandamanu kad pribavi mišljenje Zakonodavno-pravne komisije i nadležnog radnog tijela i kad se o tome izjasni Vlada Federacije.

Zakonodavno-pravna komisija je dužna da odmah razmotri amandamane i podnese Domu naroda izvještaj sa mišljenjem i prijedlozima.

Član 191.

Zakonodavno-pravna komisija sa prisutnim članovima Komisije razmatra amandmane iz člana 190. ovog poslovnika i podnosi izvještaj Domu naroda.

Zakonodavno-pravna komisija u sastavu iz prethodnog stava na sjednici razmatra i prijedloge zakona po hitnom postupku iz člana 189. ovog poslovnika.

i) Donošenje zakona i postupak za usaglašavanje različito izglasanih tekstova zakona

Član 192.

Zakoni i drugi akti su doneseni kada su usvojeni u oba doma Parlamenta Federacije u istovjetnom tekstu.

Član 193.

Ukoliko Dom naroda usvoji zakon prije nego što ga usvoji Predstavnički dom, predsjedavajući Doma naroda odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od održane sjednice, dostavlja predsjedavajućem Predstavničkog doma izmjene i dopune koje su usvojene u odnosu na prijedlog zakona.

Ukoliko je Predstavnički dom usvojio zakon prije nego što ga je usvojio Dom naroda, predsjedavajući Doma naroda dostavlja ga delegatima odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od dostavljenog odnosnog akta Predstavničkog doma odnosno izmjene i dopune koje je usvojio Predstavnički dom.

Član 194.

Predložene izmjene i dopune zakona Dom naroda može potvrditi ili vratiti Predstavničkom domu, uz usvojene amandmane u Domu naroda.

Član 195.

Ako ni nakon ponovnog pretresa nije postignuta saglasnost o istovjetnosti teksta, domovi obrazuju zajedničku komisiju od po pet članova iz svakog doma kojoj se povjerava utvrđivanje prijedloga za rješenje spornog pitanja.

Član 196.

Ako se ni u zajedničkoj komisiji ne postigne saglasnost ili ako jedan od domova ne usvoji tekst koji je predložila komisija sporni prijedlog zakona se skida sa dnevnog reda sjednice Doma naroda o čemu predsjedavajući obavještava premijera/predsjednika Vlade kako bi on odlučio hoće li postupiti saglasno njegovim ovlaštenjima utvrđenim u Ustavu Federacije.

Član 197.

Kada Dom naroda usvoji zakon kojeg nije usvojio Predstavnički dom, predsjedavajući Doma naroda obavještava o tome predsjedavajućeg Predstavničkog doma nakon čega Predstavnički dom ponovo odlučuje da li će donijeti taj zakon. Ako Predstavnički dom i nakon ponovnog pretresa odluči da neće donositi taj zakon o toj odluci obavještava predsjedavajućeg Doma naroda.

Član 198.

O nedonošenju zakona iz čl. 195. i 196. ovog poslovnika predsjedavajući Doma naroda obavještava premijera/predsjednika Vlade, predsjednika i potpredsjednike Federacije.

g) Vršenje ispravki u zakonu, drugom propisu i općem aktu

Član 199.

Prijedlog za ispravku štamparskih grešaka u objavljenom tekstu zakona i drugih općih akata Doma naroda, podnosi federalni organ uprave koji je nadležan za staranje o izvršavanju tih akata.

Član 200.

Ispravke štamparskih grešaka u objavljenom tekstu zakona, drugog propisa ili općeg akta Doma naroda, poslije sravnjivanja sa izvornikom zakona, drugog propisa ili općeg akta Doma naroda daje sekretar Doma naroda zajedno sa sekretarom Predstavničkog doma.

3. Odredbe o postupku za donošenje drugih akata

a) Donošenje budžeta Federacije i završnog računa budžeta Federacije

Član 201.

Nacrt odnosno prijedlog budžeta i završnog računa budžeta Federacije, utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog premijera/predsjednika Vlade i sa obrazloženjem i potrebnom dokumentacijom dostavlja ih predsjedavajućem Doma naroda.

Član 202.

U postupku za donošenje akata iz člana 201. ovog poslovnika shodno se primjenjuju odredbe ovog poslovnika o postupku za donošenje zakona, osim odredaba o rokovima koji se utvrđuju programom rada ili posebnom odlukom Doma naroda, odnosno zakonom.

b) Donošenje odluka, deklaracija, rezolucija i preporuka

Član 203.

Donošenje odluka, deklaracija, rezolucija i preporuka vrši se po odredbama ovog poslovnika koje se odnose na postupak za donošenje zakona. U postupku za donošenje ovih akata ne izrađuje se nacrt akta, ukoliko Dom naroda drugačije ne odluči. Rok za razmatranje prijedloga ovih akata ne može biti kraći od 10 dana od dana određenog za održavanje sjednice Doma naroda.

Izuzetno, od stava 1. ovog člana prijedlozi ovih akata mogu se podnositi i na sjednici Doma naroda, ukoliko za to postoji neodložna potreba.

Pretnes prijedloga akta iz st. 1. i 2. ovog člana vrši se jedinstveno ukoliko Dom naroda ne odluči da pretnes obuhvati posebno opći pretnes, a posebno pretnes u pojedinostima.

c) Davanje autentičnog tumačenja zakona

Član 204.

Autentično tumačenje je opći akt kojim se utvrđuje istinitost, vjerodostojnost, izvornost i pravilan smisao nedovoljno jasne odredbe zakona.

Autentično tumačenje se primjenjuje i važi od dana primjene odnosno odredbe zakona za koju se daje autentično tumačenje.

Član 205.

Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja zakona mogu podnijeti građani, privredna društva i druga pravna lica.

Prijedlog za davanje autentičnog tumačenja zakona može podnijeti ovlašćeni predlagač zakona iz čl. 155. i 172. ovog poslovnika.

Prijedlog za davanje autentičnog tumačenja zakona mogu podnijeti i : Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, ombudsmeni, federalni javni tužilac i federalni pravobranilac.

Član 206.

Podnositelj prijedloga za davanje autentičnog tumačenja zakona uz prijedlog podnosi i prijedlog teksta općeg akta - autentičnog tumačenja sa obrazloženjem.

Član 207.

Prijedlog odnosno inicijativa za davanje autentičnog tumačenja zakona podnosi se predsjedavajućem Doma naroda. On mora da sadrži naziv zakona i navođenje odredbe za koju se traži tumačenje sa obrazloženjem.

Predsjedavajući Doma naroda upućuje prijedlog za davanje autentičnog tumačenja Zakonodavno-pravnoj komisiji i Vladi Federacije ako ona nije podnositelj prijedloga za davanje autentičnog tumačenja zakona.

Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja zakona predsjedavajući Doma naroda upućuje Zakonodavno-pravnoj komisiji, nadležnom radnom tijelu i Vladi Federacije.

Prijedlog odnosno inicijativu iz st.2. i 3. ovog člana predsjedavajući Doma naroda dostavlja predsjedavajućem Predstavničkog doma.

Član 208.

Zakonodavno-pravna komisija pošto pribavi potrebna mišljenja i dokumentaciju od nadležnog radnog tijela i Vlade Federacije, ocjenjuje da li je inicijativa odnosno prijedlog za davanje autentičnog tumačenja zakona osnovana.

Ako utvrdi da je inicijativa osnovana Zakonodavno-pravna komisija utvrdit će prijedlog teksta autentičnog tumačenja koji se sa izvještajem podnosi Domu naroda.

Član 209.

Ako Zakonodavno-pravna komisija ocijeni da prijedlog odnosno inicijativa za davanje autentičnog tumačenja nisu osnovani o tome će obavijestiti Dom naroda.

Odluku o osnovanosti za davanje autentičnog tumačenja zakona donosi Dom naroda.

Član 210.

U postupku za davanje autentičnog tumačenja zakona shodno se primjenjuju odredbe ovog poslovnika o postupku za donošenje zakona.

Kad Dom naroda utvrdi tekst autentičnog tumačenja zakona predsjedavajući Doma naroda akt o autentičnom tumačenju zakona odmah dostavlja predsjedavajućem Predstavničkog doma.

Član 211.

Autentično tumačenje zakona objavljuje se u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

d) Prečišćeni tekst zakona i drugog akta

Član 212.

Kada je zakonom ili drugim aktom utvrđeno da Zakonodavno-pravna komisija Doma naroda utvrdi prečišćeni tekst zakona ili drugog akta (u daljnjem tekstu: prečišćeni tekst akta) prijedlog prečišćenog teksta akta, u roku kojeg odredi Zakonodavno-pravna komisija, nadležni federalni organ uprave odgovoran za provođenje tog akta dostavlja Komisiji.

Prijedlog prečišćenog teksta akta iz prethodnog stava dostavlja se Zakonodavno-pravnoj komisiji u sedam primjeraka.

Član 213.

Prečišćeni tekst akta sadrži samo integralni tekst akta čiji se prečišćeni tekst utvrđuje.

U prečišćenom tekstu akta Zakonodavno-pravna komisija ne može utvrđivati nove norme materijalnog sadržaja.

Član 214.

Sekretar Zakonodavno-pravne komisije utvrđuje da li je podneseni prijedlog prečišćenog teksta akta pravno-tehnički valjano obrađen.

Sekretar Zakonodavno-pravne komisije kada utvrdi da prijedlog prečišćenog teksta akta nije pravno-tehnički valjano obrađen, zajedno sa određenim predstavnikom organa koji je podnio prijedlog prečišćenog teksta akta, otklanja uočene nedostatke u tekstu i o utvrđenom prijedlogu prečišćenog teksta akta obavještava predsjednika Zakonodavno-pravne komisije.

U obavljanju poslova iz ovog člana sekretar Zakonodavno-pravne komisije Doma naroda ostvaruje saradnju sa sekretarom Zakonodavno-pravne komisije Predstavničkog doma.

Član 215.

Zakonodavno-pravna komisija Doma naroda utvrđuje prečišćeni tekst akta koji mora biti u istovjetnom tekstu akta koji je utvrđen u Zakonodavno-pravnoj komisiji Predstavničkog doma.

Kada Zakonodavno-pravna komisija utvrdi prečišćeni tekst akta iz nadležnosti Doma naroda i Predstavničkog doma, sekretar Zakonodavno-pravne komisije o tome odmah obavještava sekretara Zakonodavno-pravne komisije Predstavničkog doma radi usaglašavanja zajedničkog stava o prečišćenom tekstu akta.

Član 216.

Prečišćeni tekst akta se primjenjuje od dana kada je objavljen u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", a važnost njegovih odredaba utvrđena je u aktima koji su obuhvaćeni prečišćenim tekstom akta.

Kada se nakon objavljenog prečišćenog teksta akta predlože Domu naroda izmjene ili dopune akta, ove izmjene i dopune predlažu se na odnosne odredbe u prečišćenom tekstu akta sa navođenjem broja "Službenih novina Federacije Bosne i Hercegovine" u kojima je objavljen prečišćeni tekst akta.

Na isti način se postupa kada je utvrđen novi prečišćeni tekst akta, s tim što se naznačava da se radi o novom prečišćenom tekstu akta.

U prvom novom prečišćenom tekstu akta ne naznačava se redni broj, a u svakom narednom prečišćenom tekstu akta naznačava se i odnosni redni broj tog prečišćenog teksta akta.

4. Postupak za promjenu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine

Član 217.

Amandmane na Ustav Federacije može predlagati predsjednik Federacije, uz saglasnost sa potpredsjednicima Federacije, Vlada Federacije i većina bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata u Domu naroda, u skladu sa Ustavom Federacije i ovim poslovníkom.

Član 218.

Amandman na Ustav Federacije podnosi se pismeno sa obrazloženjem predsjedavajućem i potpredsjedavajućim oba doma Parlamenta Federacije.

Predsjedavajući Doma naroda amandman na Ustav Federacije dostavlja delegatima u Domu naroda, Komisiji za ustavna pitanja, kao i predsjedniku Federacije, potpredsjednicima Federacije i Vladi Federacije radi davanja mišljenja ako oni nisu predlagači.

Član 219.

Pravo inicijative za promjenu Ustava Federacije ima svaki delegat u Domu naroda. Inicijativa se podnosi pismeno sa obrazloženjem predsjedavajućem Doma naroda.

Član 220.

O inicijativi za promjenu Ustava Federacije Dom naroda odlučuje većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda.

Inicijativu za promjenu Ustava Federacije koja je dobila potrebnu većinu obrađuje Komisija za ustavna pitanja i podnosi je Domu naroda.

Prijedlog Komisije za ustavna pitanja koji je podržan na sjednici Doma naroda većinom glasova od ukupnog broja delegata, Dom naroda zaključkom stavlja na javnu raspravu i utvrđuje obim i rok trajanja javne rasprave koji ne može biti kraći od dvije sedmice.

O provođenju javne rasprave stara se Komisija za ustavna pitanja o čemu Domu naroda podnosi izvještaj.

Član 221.

Predloženi amandman na Ustav Federacije neće se konačno razmatrati u Domu naroda prije isteka roka od dvije sedmice nakon što je prvi put bio podnesen.

Član 222.

Predloženi amandman na Ustav Federacije usvaja se u Domu naroda prostom većinom, uključujući većinu bošnjačkih, većinu hrvatskih i većinu srpskih delegata.

Akt o proglašenju promjene Ustava Federacije donosi Dom naroda većinom glasova delegata u Domu naroda na istoj sjednici na kojoj je promjena Ustava Federacije usvojena.

Član 223.

Amandmanom na Ustav Federacije ne može se ukinuti niti umanjiti bilo koje od ljudskih prava i sloboda utvrđenih u Poglavlju II.A. 1. do 7. Ustava Federacije, niti promijeniti član VIII. 2. Ustava Federacije.

Član 224.

Amandman na Ustav Federacije kojeg je Dom naroda usvojio nakon njegovog usvajanja u Predstavničkom domu stupa na snagu u ponoć onog dana kada ga usvoji Dom naroda.

Amandman na Ustav Federacije koji je Dom naroda usvojio prije nego što je usvojen u Predstavničkom domu stupa na snagu kako je utvrđeno u odluci Predstavničkog doma.

X - ODNOSI DOMA NARODA I PREDSJEDNIKA I POTPREDSJEDNIKA FEDERACIJE

Član 225.

Odnosi Doma naroda i predsjednika i potpredsjednika Federacije zasnivaju se na pravima i dužnostima utvrđenim Ustavom Federacije i ovim poslovníkom i o međusobnoj saradnji, obavještanju i dogovaranju.

Kad primi prijedlog predsjednika ili potpredsjednika Federacije o pitanjima od značaja za Federaciju, predsjedavajući Doma naroda dostavlja ga delegatima.

Predsjedavajući Doma naroda obavještava predsjednika i potpredsjednike Federacije o sjednici na kojoj će se razmatrati prijedlog koji su predložili.

Član 226.

Prijedlog da se donese zakon, drugi propis ili opći akt koji Domu naroda podnese predsjednik i potpredsjednici Federacije, kao i druge prijedloge, inicijative i stavove predsjednika i potpredsjednika Federacije Dom naroda razmatra i o njima zauzima stavove.

Dom naroda je dužan da razmotri mišljenje i prijedloge koje predsjednik i potpredsjednici Federacije dostave u vezi sa nacrtima i prijedlozima zakona, drugih propisa i općih akata i drugim materijalima.

Predsjedavajući Doma naroda obavještava predsjednika i potpredsjednike Federacije o zauzetim stavovima.

Član 227.

Na zahtjev Doma naroda predsjednik i potpredsjednici Federacije su dužni da izlože stavove o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti.

XI - ODNOSI DOMA NARODA I PREDSTAVNIČKOG DOMA

Član 228.

U ostvarivanju prava i dužnosti Doma naroda prema Predstavničkom domu postupa se u skladu sa odredbama ovog poslovnika o donošenju zakona, drugih propisa i općih akata iz nadležnosti Doma naroda i Predstavničkog doma i odredbama o saradnji Kolegija Doma naroda, predsjedavajućeg i potpredsjedavajućih Doma naroda i sekretara Doma naroda sa odnosnim tijelima i dužnosnicima Doma naroda.

Član 229.

O svim spornim ili drugim pitanjima iz nadležnosti Doma naroda i Predstavničkog doma, ukoliko njihovo rješavanje nije uređeno u odredbama ovog poslovnika, predsjedavajući Doma naroda organizira sastanak sa predsjedavajućim Predstavničkog doma i na tom sastanku utvrđuje način, postupak i rokove za njihovo rješavanje.

O preduzetim mjerama iz prethodnog stava predsjedavajući Doma naroda, po potrebi, obavještava delegate na sjednici Doma naroda.

XII – OSTVARIVANJE PRAVA I DUŽNOSTI DOMA NARODA PREMA VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE I FEDERALNIM

ORGANIMA UPRAVE

1. Ostvarivanje prava i dužnosti Doma naroda prema Vladi Federacije

Član 230.

Prava i dužnosti Doma prema Vladi Federacije zasnivaju se i ostvaruju u skladu sa pravima i dužnostima utvrđenim Ustavom Federacije, zakonom i ovim poslovnikom. U skladu sa njima Vlada Federacije odgovara Domu naroda za predlaganje i provođenje politike i izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata za čije su izvršavanje odgovorni organi u Federaciji i za usmjeravanje i usklađivanje rada federalnih ministarstava i drugih federalnih organa uprave.

Član 231.

Premijer/predsjednik Vlade je nadležan za predlaganje i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva i pripremanje budžetskih prijedloga za Dom naroda.

Član 232.

U ostvarivanju Ustavom Federacije i zakonom utvrđenih prava i dužnosti Vlada Federacije:

- predlaže Domu naroda donošenje zakona, drugih propisa i općih akata, daje mišljenja o nacrtima i prijedlozima zakona, drugih propisa i općih akata koje ona nije podnijela i podnosi amandmane na prijedloge tih akata;
- može da traži da se sazove sjednica Doma naroda radi pretresanja određenog pitanja o kome želi da iznese svoj stav i da Dom naroda o tom pitanju zauzme stav;
- učestvuje u radu na sjednici Doma naroda i može da preko svog predstavnika izloži stav o pitanjima koja su na dnevnom redu sjednice;
- može da predloži Domu naroda da se odloži pretres nacrta odnosno prijedloga zakona, drugog propisa ili akta da bi zauzela svoj stav i izložila ga na sjednici Doma naroda ili da se radi pretresa određenog pitanja obrazuje zajednička komisija delegata Doma naroda i članova Vlade Federacije.

Član 233.

Predstavnik Vlade Federacije predstavlja Vladu Federacije na sjednici Doma naroda i radnih tijela Doma naroda o pitanju za koje ga je ovlastio premijer/predsjednik Vlade odnosno Vlada Federacije.

Povjerenik Vlade Federacije na sjednicama Doma naroda i radnih tijela Doma naroda na traženje predsjedavajućeg ili delegata daje stručno objašnjenje o pitanju za koje ga je ovlastila Vlada Federacije.

Član 234.

Dom naroda može u okviru svog djelokruga da traži od Vlade Federacije:

- da pripremi nacrt odnosno prijedlog zakona, drugog propisa ili općeg akta;
- da izloži svoj stav o pojedinim pitanjima koja su na dnevnom redu sjednice Doma naroda;
- mišljenje o nacrtu odnosno prijedlogu zakona, drugog propisa ili općeg akta koji nije predložila Vlada Federacije, kao i drugom prijedlogu ili materijalu koji se razmatra u Domu naroda;
- da podnese izvještaj o određenom pitanju.

Član 235.

Dom naroda i njegova radna tijela obavještavaju Vladu Federacije o svojim sjednicama radi učešća predstavnika i povjerenika Vlade Federacije na tim sjednicama.

Predstavnik Vlade Federacije ima pravo i dužnost da prisustvuje sjednicama Doma naroda i njegovih radnih tijela.

Član 236.

Uz nacrt odnosno prijedlog zakona, drugog propisa ili općeg akta koji podnosi Domu naroda, Vlada Federacije obavještava Dom naroda o svojim predstavnicima i povjerenicima.

Član 237.

Vlada Federacije najmanje jedanput godišnje obavještava Dom naroda o svom radu kao i o radu federalnih organa uprave.

Član 238.

Izvještaj o radu Vlade Federacije, u skladu sa ovim poslovníkom, pretresa Dom naroda. Po završetku pretresa Dom naroda donosi zaključke u vezi sa radom Vlade Federacije.

Član 239.

Vlada Federacije donosi uredbe sa zakonskom snagom u slučaju opasnosti po zemlju u skladu sa članom IV.B.3. 9. Ustava Federacije.

2. Odnosi Doma naroda prema federalnim organima uprave

Član 240.

Federalni organi uprave dužni su da Domu naroda daju podatke, obavještenja i odgovore delegatima u Domu naroda na pitanja iz svog djelokruga, kao i podatke i drugu dokumentaciju koja je Domu naroda potrebna za njegov rad.

Član 241.

Rukovodioci federalnih organa uprave odgovorni su Domu naroda za zakonito, potpuno i blagovremeno vršenje poslova i zadataka iz svog djelokruga.

XIII – ODNOSI DOMA NARODA PREMA DELEGATIMA U DOMU NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 242.

Dom naroda ostvaruje saradnju sa delegatima u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Član 243.

U pripremi delegata iz člana 242. ovog poslovnika za sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, kada to zatraže delegati, Klub bošnjačkih delegata, Klub hrvatskih delegata i Klub srpskih delegata u Domu naroda održavaju zajedničke sastanke sa delegatima u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine radi zauzimanja odgovarajućih zajedničkih stanovišta.

XIV- OSTVARIVANJE PRAVA I DUŽNOSTI DOMA NARODA PREMA OMBUDSMENIMA I SUDOVIMA FEDERACIJE

1. Prava i dužnosti prema ombudsmenima

Član 244.

Prava i dužnosti, kao i saradnja Doma naroda i ombudsmena ostvaruju se u skladu sa Ustavom Federacije i zakonom.

2. Prava i dužnosti prema sudovima Federacije

Član 245.

Prava i dužnosti, kao i saradnja Doma naroda i sudova Federacije ostvaruju se u skladu sa Ustavom Federacije i zakonom.

XV- OSTVARIVANJE PRAVA I DUŽNOSTI DOMA NARODA PREMA USTAVNOM SUDU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 246.

Obavještenje koje Ustavni sud Federacije u skladu sa odredbama Ustava i zakona dostavi Domu naroda razmatraju odgovarajuća radna tijela Doma naroda.

Ako radno tijelo Doma naroda prilikom razmatranja obavještenja Ustavnog suda Federacije ocijeni da ima potrebe da se pristupi izmjeni zakona, drugog propisa ili općeg akta Doma naroda ili da Dom naroda preduzme druge mjere radi osiguranja ustavnosti i zakonitosti, predložit će Domu naroda da razmotri obavještenje Ustavnog suda Federacije.

Ako Dom naroda prilikom razmatranja obavještenja Ustavnog suda Federacije ocijeni da ima potrebe da se pristupi izmjenama zakona, drugog propisa ili općeg akta, zaključkom određuje nosioce, način i rokove za pripremu i izmjenu zakona, drugog propisa ili općeg akta.

Član 247.

Rješenje Ustavnog suda Federacije o pokretanju postupka, odnosno prijedlog ovlašćenog predlagača iz člana IV. C.3.10. Ustava (u daljnjem tekstu: rješenje odnosno prijedlog) za ocjenjivanje ustavnosti zakona i ustavnosti i zakonitosti drugog propisa i općeg akta koje je Domu naroda uputio Ustavni sud Federacije, predsjedavajući Doma naroda upućuje na razmatranje nadležnom radnom tijelu i Zakonodavno-pravnoj komisiji.

Rješenje odnosno prijedlog iz prethodnog stava predsjedavajući Doma naroda dostavlja i predsjedavajućem Predstavničkog doma i premijeru/predsjedniku Vlade.

Zakonodavno-pravna komisija će, prije razmatranja rješenja, odnosno prijedloga iz stava 1. ovog člana pribaviti mišljenje Vlade Federacije i nadležnog radnog tijela Doma naroda.

O održavanju sjednice Zakonodavno-pravne komisije na kojoj će se razmatrati rješenje odnosno prijedlog, obavještava se Ustavni sud Federacije i pozivaju predstavnici organa i tijela iz prethodnog stava.

Član 248.

Nadležno radno tijelo i Zakonodavno-pravna komisija u postupku razmatranja rješenja odnosno prijedloga ostvaruju potrebnu saradnju.

Ako Zakonodavno-pravna komisija prilikom razmatranja rješenja odnosno prijedloga ocijeni da zakon, drugi propis ili opći akt na koji se odnosi rješenje odnosno prijedlog ovlaštenog predlagača nije potrebno mijenjati, obavjestit će o tome predsjedavajućeg Doma naroda, organe i tijela iz člana 247. st. 1. i 2. ovog poslovnika.

Predsjedavajući Doma naroda o stavu Zakonodavno-pravne komisije obavještava Ustavni sud Federacije i određuje predstavnika Doma naroda u postupku pred Ustavnim sudom Federacije.

Član 249.

Ako Zakonodavno-pravna komisija prilikom razmatranja rješenja, odnosno prijedloga ocijeni da ima osnova za izmjenu ili dopunu zakona drugog propisa ili općeg akta na koji se odnosi rješenje odnosno prijedlog ili da prestaje potreba za primjenom tog zakona, drugog propisa ili općeg akta, ili potreba donošenja zakona o prestanku važenja zakona ili prestanku važenja drugog propisa ili općeg akta, predložiti će Domu naroda da donese odgovarajući akt.

Ako Dom naroda prilikom razmatranja rješenja odnosno prijedloga, kao i prijedloga Zakonodavno-pravne komisije ocijeni da ima potrebe da se pristupi izmjenama ili dopunama zakona, drugog propisa ili općeg akta ili donošenju zakona o prestanku važenja zakona, drugog propisa ili općeg akta, postupiti će u skladu s odredbama člana 248. stav 3. ovog poslovnika.

Ako Dom naroda prilikom razmatranja akta iz stava 2. ovog člana ocijeni da nema potrebe da se pristupi izmjenama zakona, drugog propisa ili općeg akta ili donošenju zakona o prestanku važenja zakona, drugog propisa ili općeg akta o tome će donijeti zaključak.

Član 250.

Odluku Ustavnog suda Federacije kojom se utvrđuje da zakon nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije, koju je Ustavni sud Federacije dostavio Domu naroda, predsjedavajući Doma naroda upućuje nadležnim radnim tijelima i delegatima.

Predsjedavajući Doma naroda unosi u prijedlog dnevnog reda prve naredne sjednice Doma naroda razmatranje prijedloga zaključka koji proizilazi iz odluke Ustavnog suda Federacije.

Dom naroda odlučuje o preduzimanju potrebnih mjera u vezi sa provođenjem odluka Ustavnog suda Federacije.

Član 251.

O zaključku Doma naroda povodom razmatranja obavještenja Ustavnog suda Federacije, rješenja odnosno prijedloga ili odluke Ustavnog suda Federacije kojom se utvrđuje da zakon, drugi propis ili opći akt nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije, predsjedavajući Dom naroda obavještava Ustavni sud Federacije i predsjedavajućeg Predstavničkog doma.

Član 252.

Dom naroda može odlučiti, na zahtjev jedne trećine od ukupnog broja delegata, da se pred Ustavnim sudom Federacije podnese zahtjev za ocjenu ustavnosti prijedloga zakona koji je usvojio jedan od domova, ili zakona koji su usvojili oba doma Parlamenta Federacije, u skladu s Ustavom Federacije.

Prije donošenja odluke o pokretanju postupka Dom naroda je dužan da zatraži mišljenje Zakonodavno-pravne komisije.

Zahtjev za pokretanje postupka, na osnovu odluke Doma naroda, podnosi predsjedavajući Doma naroda Ustavnom sudu Federacije.

Član 253.

Kada Ustavni sud Federacije zatraži od Doma naroda podatke i obavještenja potrebna za rad Ustavnog suda Federacije koja su od interesa za vođenje postupka pred Ustavnim sudom Federacije, sekretar Doma naroda prikuplja podatke i obavještenja i dostavlja ih Zakonodavno-pravnoj komisiji.

Zakonodavno-pravna komisija na osnovu podataka i obavještenja utvrđuje odgovor Ustavnom sudu Federacije uz koji dostavlja podatke i obavještenja iz prethodnog stava ovog člana.

XVI - OSTVARIVANJE PRAVA I DUŽNOSTI DOMA NARODA PREMA USTAVNOM SUDU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 254.

Odredbe čl. 247. i 253. ovog poslovnika shodno se primjenjuju u odnosima Doma naroda i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

XVII – ODNOSI DOMA NARODA SA ZAKONODAVNIM TIJELIMA KANTONA, GRADA I OPĆINA

Član 255.

Odnosi Doma naroda sa zakonodavnim tijelima kantona, grada i općina zasnivaju se na pravima utvrđenim Ustavom Federacije, zakonom i ovim poslovníkom.

XVIII - MEĐUNARODNI ODNOSI

Član 256.

Međunarodni odnosi Federacije ostvaruju se u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

XIX – UPOTREBA JEZIKA I PISMA

Član 257.

Akte koje donosi Dom naroda, materijali koji se šalju delegatima, informativni i dokumentacijski materijali, zaključci, zapisnici i izvještaji radnih tijela Doma naroda, izrađuju se na službenim jezicima Federacije, na bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku i srpskom jeziku.

Materijali iz prethodnog stava pišu se službenim pismima: latinicom i ćirilicom.

Delegati se pismeno izjašnjavaju Stručnoj službi Doma naroda na kojem jeziku će primati materijale iz stava 1. ovog člana i pisma iz stava 2. ovog člana.

Član 258.

Akti koje usvaja Dom naroda objavljuju se na službenim jezicima Federacije bosanskom jezikom, hrvatskom jezikom i srpskom jezikom.

Član 259.

Dokumenti koje Dom naroda izdaje delegatima pišu se na jednom od službenih jezika Federacije prema izboru delegata.

XX – DAVANJE ZAKLETVE

Član 260.

Poslije verifikacije mandata delegati daju zakletvu koja glasi:

“Svečano izjavljujem da ću povjerenu dužnost obavljati savjesno, pridržavati se Ustava Bosne i Hercegovine, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i zakona, zalagati se za ljudska prava i slobode i da ću u svim prilikama štititi interese Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i ravnopravnost naroda i građana koji u njoj žive.”

Tekst zakletve se potpisuje.

Nakon verifikacije mandata i davanja zakletve delegat stiče prava i dužnosti delegata u Domu naroda.

XXI - ISTICANJE GRBA I ZASTAVE FEDERACIJE U SLUŽBENIM PROSTORIJAMA DOMA NARODA

Član 261.

Isticanje grba i zastave Federacije u salama za sjednice Doma naroda, prostorijama klubova naroda i službenim prostorijama vrši se u skladu sa zakonom.

XXII - RAD DOMA NARODA ZA VRIJEME RATNOG STANJA ILI U SLUČAJU NEPOSREDNE RATNE OPASNOSTI

Član 262.

Za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti primjenjuje se ovaj poslovnik.

Član 263.

Za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti delegati u Domu naroda koji su pozvani na vojnu službu ili su iz drugih razloga promijenili svoje prebivalište ili adresu dužni su da najkraćim i najbližim putem obavijeste Dom naroda o svakoj promjeni prebivališta i adrese.

Član 264.

Kolegij Doma naroda za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, pored poslova i zadataka iz člana 76. ovog poslovnika:

- razmatra neposredne zadatke koje treba preduzimati u vezi sa radom Doma naroda,
- predlaže mjere i utvrđuje zadatke koje treba izvršiti i određuje vrijeme i mjesto održavanja sjednica Doma naroda,
- razmatra i zauzima stavove o načinu pozivanja delegata na sjednicu Doma naroda i o načinu dostavljanja materijala delegatima i može, ako to zahtijevaju posebni uvjeti ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, odrediti da se delegati pozovu na sjednicu javnim pozivom (preko radija, televizije i štampe) ili na drugi način.

Član 265.

Za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti Kolegij može, u skladu sa ocijenom političke i sigurnosne situacije, predložiti Domu naroda da se zakoni, drugi propisi i opći akti usvajaju većinom glasova prisutnih delegata; da se donose bez razmatranja nacрта; da se sjednice Doma naroda i radnih tijela sazivaju u rokovima kraćim od rokova predviđenih ovim poslovníkom, osim pitanja koja se odnose na vitalni nacionalni interes, kao i druga odstupanja od odredaba ovog poslovnika.

Materijali za sjednice mogu se uručiti delegatima neposredno uoči sjednice ili na samoj sjednici, ako nije bilo mogućnosti da se dostave ranije ili iz drugih opravdanih razloga.

Član 266.

Dom naroda radi u sjednici koja se, u pravilu, održava u Sarajevu.

Izuzetno, kada to uvjeti rata ne dozvoljavaju i zbog toga što ne postoji mogućnost da predsjedavajući Doma naroda sazove sjednicu u Sarajevu, Kolegij može odlučiti da se sjednica Doma naroda održi u drugom mjestu u Federaciji.

Član 267.

U ostvarivanju poslova i zadataka iz čl. 264. i 265. ovog poslovnika Kolegij Doma naroda ostvaruje neposrednu saradnju sa Kolegijem Predstavničkog doma.

XXIII - STRUČNA SLUŽBA DOMA NARODA

Član 268.

Dom naroda ima Stručnu službu.

Dom naroda zajedno sa Predstavničkim domom obrazuje Zajedničku službu Parlamenta Federacije.

Organizacija i rad Stručne službe Doma naroda i Zajedničke službe Parlamenta Federacije utvrđuje se posebnim propisom.

XXIV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 269.

Stupanjem na snagu ovog poslovnika prestaje primjena propisa koji su se primjenjivali u radu Doma naroda do stupanja na snagu ovog poslovnika.

Član 270 .

Ovaj poslovnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Broj: 02-02-526/03
Sarajevo, 28. maja 2003.g.

PREDSJEDAVAJUĆI
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Slavko Matić